

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Hodnocení finanční situace konkrétního podniku
Evaluation of the Financial Situation of a Particular Company

Student: Bc. Nikola Kaňáková
Vedoucí diplomové práce: Ing. Vlasta Humlová, Ph.D.

Ostrava 2011

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci zpracovala samostatně na základě uvedené literatury a pod vedením svého vedoucího diplomové práce.

V Ostravě dne 29. 4. 2011

.....
Bc. Nikola Kaňáková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkoval vedoucímu mé diplomové práce, Ing. Vlastě Humlové, Ph.D. za vedení diplomové práce, za ochotnou pomoc, odborné rady a připomínky, které mi při psaní této diplomové práce poskytla.

Dále bych ráda poděkoval majitelům a vedení společnosti TRANSBETON s.r.o. za vstřícnou a ochotnou spolupráci a poskytnutí potřebných podkladů pro vypracování této diplomové práce.

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Teoretická východiska	8
2.1. Finanční plánování	8
2.2. Finanční analýza.....	8
2.2.1. Účel a cíl finanční analýzy	9
2.2.2. Uživatelé finanční analýzy	10
2.2.3. Zdroje vstupních dat.....	12
2.3. Metody finanční analýzy.....	16
2.3.1. Analýzy stavových ukazatelů	17
2.3.2. Analýza rozdílových a tokových ukazatelů.....	18
2.3.3. Analýza poměrových ukazatelů	20
2.3.4. Souhrnné indexy hodnocení	28
3. Charakteristika společnosti TRANSBETON, s. r. o.	39
3.1. Základní charakteristika, vznik a vývoj společnosti TRANSBETON, s. r. o.	39
3.2. Předmět podnikání a organizační struktura společnosti TRANSBETON, s. r. o.....	40
3.3. Produkty a provozovny	41
4. Praktická část	45
4.1. Analýza stavových ukazatelů	45
4.1.1. Horizontální analýza položek aktiv a pasiv.....	45
4.1.2. Vertikální analýza položek aktiv a pasiv.....	49
4.2. Analýza tokových a rozdílových ukazatelů	54
4.2.1. Čistý pracovní kapitál.....	54
4.2.2. Analýza tržeb.....	55
4.3. Analýza poměrových ukazatelů	56
4.3.1. Analýza rentability	56
4.3.2. Ukazatel aktivity	57

4.3.3. Ukazatel zadluženosti.....	59
4.3.4. Ukazatel likvidity	61
4.4. Souhrnné indexy hodnocení	62
4.4.1. Altmanův index finančního zdraví	62
4.4.2. Model IN – Index důvěryhodnosti	63
4.4.3. Tafflerův model.....	64
4.4.4. Soustava bilančních analýz Rudolfa Douchy	65
4.4.5. Kralickův Quicktest.....	67
5. Zhodnocení a doporučení	69
5.1. Souhrnné hodnocení finanční situace podniku.....	69
5.2. Návrhy a doporučení	71
6. Závěr.....	73
Seznam použité literatury	74
Seznam zkratk	75
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce.....	77
Přílohy	78

1. Úvod

Dnes, ve 21. století, kdy jsou trhy přesyceny a konkurence nelítostná, je více než žádoucí, aby si podniky budovaly dobré jméno, postavení a maximalizovaly svou tržní hodnotu. Společnost TRANSBETON, s. r. o. je brněnskou společností zabývající se průmyslem. Své postavení a podíl na trhu úspěšně udržuje již několik let v čele s kvalitním managementem.

Obsahem této diplomové práce je seznámení, prozkoumání a zhodnocení finanční situace analyzované společnosti TRANSBETON, s. r. o. pomocí finanční analýzy, která je tvořena z analýzy stavových ukazatelů, rozdílových a tokových ukazatelů, poměrových ukazatelů a souhrnných indexů hodnocení.

Z ukazatelů klasické finanční analýzy se tato diplomová práce zaměřuje především na ukazatele rentability, likvidity, aktivity, zadluženosti. Finanční zdraví společnosti TRANSBETON, s. r. o. bude posouzeno na základě bonitních a bankrotních modelů, např. Altmanův index finančního zdraví, pomocí kterého daná společnost dokáže odhadnout případné existenční potíže. Dále bude popsán a následně analyzován model IN. Tento model dokáže vyhodnotit finanční zdraví ryze českých společností v českém prostředí. Tafflerův model zabývající se především rizikem bankrotu, a v neposlední řadě Kralickův Quicktest který dokáže společnost TRANSBETON, s. r. o. ohodnotit ze dvou hledisek.

Finanční analýza je velmi obsáhlý a složitý pojem, ovšem každý si pod tímto termínem dokáže představit rozbor jakékoli činnosti, ve které hrají peníze a čas dominantní roli. Mezi hlavní činnosti finanční analýzy patří komplexní posouzení finanční a ekonomické stránky společnosti. Dokáže odhalit a upozornit na případné poruchy ve finančním hospodaření apod. Toto vše pomocí specifických metod a postupů. Informace pro analýzy jsou čerpány převážně z rozvahy, výkazů zisků a ztráty a cash flow.

Cíl finanční analýzy lze zobecnit pojmem diagnóza neboli diagnóza finančního hospodaření podniku. Pravidelně prováděná analýza dokáže včas a rychle odhalit případné existenční potíže. Na základě výsledků a zjištěných poznatků se dokáže vrcholný management společnosti správně rozhodnout v otázce strategie společnosti a ve tvorbě koncepce rozvoje.

Finanční management je jednou z předních složek řízení podniku. K takto zodpovědné funkci jsou třeba kvalitní a spolehlivé informace, které poskytuje finanční analýza. Informace jsou důležité nejen pro vrcholový management, ale také pro investory, věřitele a jiné obchodní partnery.

První dvě části diplomové práce popisují teoretické základy, blíže představují společnost TRANSBETON, s. r. o., vysvětlují termíny, metody a postupy, které jsou následně použity v části třetí.

Závěr diplomové práce je věnován stručnému shrnutí celkového hospodaření zkoumané společnosti, na základě kterého bude možno analyzovanou společnost zařadit do skupiny podniků s finančními potíži, nebo naopak, mezi solidní podnik s vynikající finanční strukturou. Dále pak návrhům a doporučením, které úzce souvisí s kapitolou shrnutí. V této části diplomové práce budou popsány případné nedostatky ve finančním hospodaření společnosti TRANSBETON, s. r. o. a navrhnuty doporučení k eliminaci problémů.

2. Teoretická východiska

V této části diplomové práce bude popsán teoretický základ, podle kterého se pak bude odvíjet i část praktická.

2.1. Finanční plánování

Schopnost předvídat budoucnost a domýšlet případné důsledky neoddělitelně patří k finančnímu plánování. Tyto budoucí výsledky zajímají především investory, potenciální investory, vlastníky a analytiky, kteří na základě těchto výsledků připravují investiční rozhodnutí.

„Finanční plánování je proces rozhodování podniku o rizicích, která jsou pro podnik zajímavá a v nichž spatřujeme i jistou příležitost, dále o rizicích, která jsou nezbytná, a o těch, která pro podnik zajímavá nejsou.“ viz Kislingarová (2010, str. 131).

Základním úkolem finančního plánování je stanovit finanční cíle podniku a určit prostředky k dosažení těchto stanovených cílů. Dále pak vytvářet předpoklady pro zajištění finančního zdraví a dlouhodobé finanční stability, rozhodování o způsobu financování, o způsobu investování kapitálu s cílem jeho zhodnocení apod. Finanční plánování má v systému plánování podniku zcela specifické postavení.

Informace pro finanční plánování podnik získává jak ze zdrojů vnitřních, tak vnějších. Podle časového úseku lze finanční plánování rozdělit na podrobný plán, který je převážně sestaven pro krátká období, a hrubý plán, který je naopak vytvářen pro dlouhá období.¹

2.2. Finanční analýza

„Finanční analýzu lze chápat jako soubor činností, jejichž cílem je zjistit a vyhodnotit komplexně finanční situaci podniku“ viz Kislingarová (2010, str.46).

Analýza je prvotním předpokladem k moudrému rozhodnutí. Finanční analýza slouží nejen pro strategické a taktické rozhodování o investicích a financování, ale i jako podkladové zprávy vlastníkům, věřitelům a potencionálním zájemcům. „Obecně jakákoli analytická metoda, má smysl jedině jako logický prostředek hodnocení a porovnávání údajů a vytváření nové informace, která je hodnotnější než jednotlivé primární údaje“ viz Bláha (1994, str. 9).

¹ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažérské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9

Finanční analýza by měla být základní dovedností každého finančního manažera. V podniku jí zpracovává ekonomický úsek. Ale záleží především na velikosti firmy a na její struktuře. O garanci výsledků finanční analýzy a výročních zpráv se zpravidla stará finanční ředitel.

Pro podnik je velice důležité znát své finanční zdraví neboli finanční kondici. Napomáhá to k přijímání správných investičních a finančních rozhodnutí, k identifikaci slabin, které by mohly vést v budoucnu k potížím a determinaci silných stránek, na kterých by mohla firma stavět.

2.2.1. Účel a cíl finanční analýzy

Účelem finanční analýzy je především vyjádřit majetkovou a finanční situaci podniku a to pokud možno komplexně. Jelikož komplexnost je základním požadavkem analýzy. Znamená to, podchytit všechny její složky a připravit podklady i pro interní rozhodování managementu podniku.

Prvotním zájmem podniku a investorů bude dostatečně vysoká výnosnost vloženého kapitálu a nízké zadlužení, díky kterému roste finanční důvěryhodnost podniku. Investoři a věřitelé kladou důraz především na spolehlivost a finanční stabilitu, dostatek vhodných a likvidních prostředků, které umožňují operativnost a pružnost rozhodování. Na druhé straně nízká zadluženost může signalizovat nedostatečné využití cizího kapitálu a tedy nedostatečné využití potenciálu podniku. Rychlejší splacení závazků umožňuje vyšší obrátka jednotlivých položek majetku, zároveň však může znamenat nedostatečné rezervy.²

„Všechny oblasti hospodaření podniku jsou spojené nádoby, ve kterých v úsilí o zhodnocení vloženého kapitálu a růstu tržní hodnoty se skrývají různé protichůdné tendence a složitosti“ viz Grünwald (2008, str. 5).

Dalším požadavkem finanční analýzy je soustavnost provádění. Měla by se provádět jen jednou do roka v souvislosti se zpracováním účetní závěrky a výročních zpráv. A měla by být nedílnou součástí řízení každého podniku.

Cílem finanční analýzy je pomocí vhodných nástrojů stanovit finanční zdraví podniku. Finanční zdraví podniku lze chápat jako uspokojivou finanční situaci podniku. Podnik, který je schopen naplňovat smysl své existence v danou chvíli a perspektivě můžeme být

² GRUNVALD, R.; HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. 182 s. ISBN 978-80-245-1108-5

považován za finančně zdravý podnik. „V podmínkách tržní ekonomiky to znamená, že je podnik schopen dosahovat trvale takové míry zhodnocení vloženého kapitálu, která je požadována investory vzhledem k výši rizika, s jakým je příslušný druh podnikání spojen“ viz Grünwald (2008, str. 5).

Finanční zdraví podniku se odvíjí především od výnosnosti s přihlédnutím k riziku, musí být schopen vytvářet svou činností dostatečný přebytek výnosů nad náklady neboli zisk.

2.2.2. Uživatelé finanční analýzy

Informace, týkající se finančního stavu podniku jsou klíčové nejen pro manažery, ale také pro další subjekty, kteří přicházejí s daným podnikem do kontaktu.

Uživatele můžeme rozdělit na externí a interní.³

Mezi externí uživatele patří:

- investoři,
- banky a jiní věřitelé,
- stát a jeho orgány,
- obchodní partneři (zákazníci a dodavatelé),
- manažeři, konkurence apod.

Mezi interní uživatele patří:

- manažeři,
- zaměstnanci,
- odboráři.

Investoři sledují výkonnost podniku ze dvou důvodů. Ten první je získání dostatečného množství informací pro rozhodování o případných investicích v daném podniku a tím druhým důvodem je získání informací o již vložených zdrojích investory do podniku. Investoři sledují především míru rizika a výnosu spojených s vloženým kapitálem. U akciových společností dochází k oddělení vlastnictví od řízení, což znamená, že vlastníci kontrolují a management řídí.³

³ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažérské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9

Banky a ostatní věřitelé využívají informací finanční analýzy pro závěry o finančním stavu dlužníka, jak již existujícího, tak potencionálního. Věřitel se rozhodne, zda poskytne nebo neposkytne úvěr, a pokud ano za jakých podmínek a v jaké výši.³

Stát a jeho orgány využívají finanční analýzu na kontrolu správnosti vykázaných daní. Informace o podnicích také slouží k přehledu o finančním stavu podniku, k různým statistickým šetřením, rozdělování finanční výpomoci apod.⁵

Obchodní partneři, dodavatelé, směřují svou pozornost zvláště ke schopnosti podniku splácet své závazky, sledují především zadluženost, solventnost a likviditu podniku.

Odběratelé zkoumají, zda se dodavatel nachází v příznivé finanční situaci. Týká se to především dlouhodobých obchodních vztahů, aby v případě finančních potíží dodavatele odběratel neměl problém s vlastním zajištěním výroby.⁴

Manažeři využívají informace z finanční analýzy pro strategické a operativní řízení podniku. Mají ty nejlepší předpoklady pro zpracování finanční analýzy, jelikož disponují i informacemi, které nejsou veřejnosti (investorům, bankám apod.) dostupné.⁵ „Manažeři znají pravdivý obraz finanční situace a zpravidla jej využívají ke své každodenní práci. Jedná se o to, aby veškerá činnost byla podřizována základnímu cíli podniku“ viz Kislingarová (2010, str.49).

Zaměstnanci, kteří jsou nedílnou součástí podnikové struktury, mají přirozený zájem na prosperitě a finanční stabilitě společnosti. Jde o motivaci, jistotu zaměstnání, o možnosti v oblasti mzdové a sociální a další výhody poskytované zaměstnavatelem.⁵

Konkurenti se zajímají o informace celého odvětví nebo podobných podniků. Mohou tak srovnávat hospodářské výsledky, rentabilitu, ziskovou marži, cenovou politiku, hodnotu zásob, obratovost, investiční aktivitu apod. „Podniku není stanovena povinnost poskytovat

⁴ GRUNVALD, R.; HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. 182 s. ISBN 978-80-245-1108-5

⁵ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažérské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9

informace, ale konkurence při získávání akciového kapitálu na kapitálovém trhu i úvěru způsobuje, že podnik odmítající vydat informace o své finanční situaci sám sebe vyřazuje ze hry, nebo do ní vstupuje za podstatně nevýhodnějších podmínek. Podnik, který zatajuje, nebo zkresluje finanční údaje se vystavuje riziku ztráty dobré pověsti a tím konkurenceschopnosti v usilování o potenciální investory a zákazníky“ viz Grünwald (2008, str. 24).

Výše uvedení uživatele finanční analýzy nejsou zdaleka všichni. Zájemců o informace výstupů hospodaření podniků existuje celá řada. A proto nelze podceňovat význam finanční analýzy v podniku.

2.2.3. Zdroje vstupních dat

Úspěšnost finanční analýzy do značné míry závisí na kvalitě a komplexnosti použitých vstupních informací. Je proto nutné podchytit pokud možno všechna data, která by mohla zkreslit výsledky hodnocení finančního zdraví podniku. ⁶ „Finanční analytik má v současnosti daleko větší možnosti čerpání informací a je tedy schopen obsáhnout mnohem více problematických aspektů než tomu bylo dříve“ viz Růčková (2008, str. 21).

Informace pro finanční analýzu lze dělit na tři hlavní skupiny:

- 1) Zdroje finančních informací (vnitřní i vnější)
 - účetní výkazy finančního a vnitropodnikového účetnictví,
 - informace finančních analytiků a manažerů podniků,
 - výroční zprávy,
 - roční zprávy emitentů,
 - burzovní zpravodajství apod.
- 2) Kvantifikované nefinanční informace
 - ekonomická a podniková statistika,
 - podnikové plány a evidence,
 - cenové a nákladové kalkulace,
 - rozborů budoucího vývoje techniky a technologie.
- 3) Nekvantifikované informace
 - zprávy vedoucích pracovníků, auditorů,

⁶ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

- komentáře manažerů, odborný tisk apod.⁷

„Převážnou většinu údajů pro potřeby finanční analýzy poskytuje finanční účetnictví. Účetnictví tvoří základní datovou bázi prostřednictvím základních finančních výkazů, poskytuje tedy data a informace pro finanční rozhodování. Finanční účetní výkazy zachycují pohyb podnikových financí a majetku ve všech jejich formách a ve všech fázích podnikové činnosti, jsou rozhodující součástí účetní závěrky“ viz Grünwald (2008, str. 7).

Účetní závěrku tvoří:

- rozvaha,
- výkazy zisku a ztrát,
- příloha.

V **rozvaze** jsou stanoveny jednotlivé položky aktiv a pasiv, stav majetku dané společnosti a zdroje krytí k určitému datu. V každé rozvaze platí princip bilanční rovnosti, což znamená, že podnik nemůže mít více majetku, než má zdrojů, a opačně.

Aktiva	Pasiva
Stála aktiva (SA)	Vlastní kapitál (VK)
- dlouhodobý nehmotný majetek (DNM)	- základní kapitál (ZK)
- dlouhodobý hmotný majetek (DHM)	- kapitálové fondy (KF)
- dlouhodobý finanční majetek (DFM)	- fondy ze zisku (FZ)
Oběžná aktiva	- výsledky hospodaření minulých let (VHML)
- zásoby (Zás)	- výsledky hospodaření běžného účetního období (VHBO)
- pohledávky (Poh)	Cizí zdroje (CZ)
- finanční majetek (FM)	- rezervy (Rez)
Časové rozlišení	- dlouhodobé závazky (DZ)
	- krátkodobé závazky (KZ)
	- bankovní úvěry a výpomoci
	Ostatní pasiva (OP)

Tabulka č. 1. Rozvaha
Zdroj: Vlastní zpracování

⁷ GRUNVALD, R.; HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 3 .vyd. Praha: Oeconomica, 2008. 182 s. ISBN 978-80-245-1108-5

Výkaz zisků a ztráty je písemným přehledem o stavu výnosů, nákladů, a výsledcích hospodaření dané firmy za určité období.⁸

Smyslem je informovat o podnikatelské činnosti, o úspěšnosti práce podniku a o schopnosti podniku zhodnotit vložený kapitál. I přesto, že se rozvaha považuje za páteř účetnictví, z výkazů ve výroční zprávě je větší význam připisován výkazům zisku a ztrát než rozvaze.⁹

„Výkaz zisků a ztráty je sestavován při uplatnění tzv. aktuálního principu, který znamená, že transakce jsou zachycovány a vykazovány v období, jehož se časově i věcně týkají, nikoliv podle toho, zda došlo v daném období k peněžnímu příjmu nebo výdaji. Jinak řečeno výnosy se uznávají v období, ve kterém byly realizovány – realizační princip (okamžikem vyskladnění, dodání zboží zákazníkovi, nebo poskytnutí služeb), bez ohledu na to, zda v témž období došlo k jejich úhradě. Obdobně je pro uznání nákladů rozhodující období vzniku nákladů, tedy období, v němž se náklady podílejí na tvorbě výnosů – princip věcné shody nákladů a výnosů, bez ohledu na to, zda byly ve stejném období zaplacený“ viz Grünwald (2008, str. 11).

Ve výkazu zisků a ztrát lze nalézt několik stupňů výsledků hospodaření, liší se od sebe podle toho, jaké výnosy a náklady do jejich struktury vstupují.

Výsledek hospodaření:

- VH provozní
- VH z finančních operací
- VH za běžnou činnost
- VH mimořádný
- VH za účetní období
- VH před zdaněním¹⁰

Finanční analýza rozlišuje několik forem zisků a to na základě účelu, pro který byla finanční analýza zpracovávána. Příklad některých z nich:

- **Čistý zisk** (EAT) – zisk po zdanění, který se dál přerozděluje mezi akcionáře a podnik.

⁸ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

⁹ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažérské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9

¹⁰ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

- **Čistý zisk plus úroky po zdanění** – $EAT + \text{Nákladové úroky} \cdot (1-t)$, kde t je daňová sazba. Zahrnutí nákladových úroků do zisku snižuje podniku daňový základ
- **Zisk před zdaněním (EBT)** – EAT zvýšený o daň z příjmu za mimořádnou činnost a daň z příjmu za běžnou činnost.
- **Zisk před zdaněním a úroky (EBIT)** – EBT zvýšený o nákladové úroky. Měří efektivnost podnikatelské činnosti. Investoři tento ukazatel preferují pro svou komplexnost a relevantnost kapacitě aktiv.
- **Přidaná hodnota** – lze chápat jako rozdíl výroby a výrobní spotřeby.
- **Čistý provozní zisk po zdanění (NOPAT)** – představuje vygenerovaný provozní zisk v souvislosti s hlavní provozní činností podniku.
- **Ekonomický zisk** – je odlišný od zisku účetního. Podstata spočívá v rozdílu mezi výnosy a ekonomickými náklady. Ekonomické náklady zahrnují kromě nákladů účetních i náklady oportunitní, neboli náklady ušlých příležitostí. Jsou to náklady v podobě ušlých výnosů, které byly ztraceny díky špatnému rozhodnutí na vynaložení zdrojů.¹¹

$$\text{Účetní zisk} = \text{Výnosy} - \text{Účetní náklad} \quad (2.1)$$

$$\text{Ekonomický zisk} = \text{Celkový výnos kapitálu} - \text{Náklady na kapitál} \quad (2.2)$$

Příloha k účetním výkazům má funkci doplňující a informativní k rozvaze a výkazu zisku a ztrát. „Základním požadavkem je spolehlivost, neutralita a srozumitelnost vedení účetních záznamů. Klíčový význam přílohy spočívá především v poskytnutí obrazu o majetku, závazcích a vlastním kapitálu, nákladech, výnosech a hospodářském výsledku“ viz Kislingerová (2010, str. 76).

Příloha k účetním výkazům je významná a užitečná především pro externí uživatele. Doplňující informace z přílohy umožní přehled a srovnání výkonnosti podniku v čase.

Základní blok informací tvoří:

- obecné údaje,
- informace o použitých účetních metodách, obecných účetních zásadách a způsobech ocenění
- doplňující informace k rozvaze,

¹¹ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9

- přehled o peněžních tocích.

2.3. Metody finanční analýzy

Matematický, statistický a ekonomický rozvoj dopomohl k rozvoji celé řady metod hodnotící finanční zdraví firmy v rámci finanční analýzy.

Výběr metody závisí především na:

- 1) Účelnosti – znamená, že analýza musí odpovídat předem zadanému cíli a musí být jasno, k jakému účelu má výsledná analýza sloužit.
- 2) Nákladnosti – analýza s sebou přináší celou řadu nákladů (např. náklady v podobě času, kvalifikace pracovníků apod.).
- 3) Spolehlivosti – zde jsou důležité vstupní informace. Spolehlivost vstupních informací ovlivní spolehlivost výsledků plynoucích z analýzy.¹²

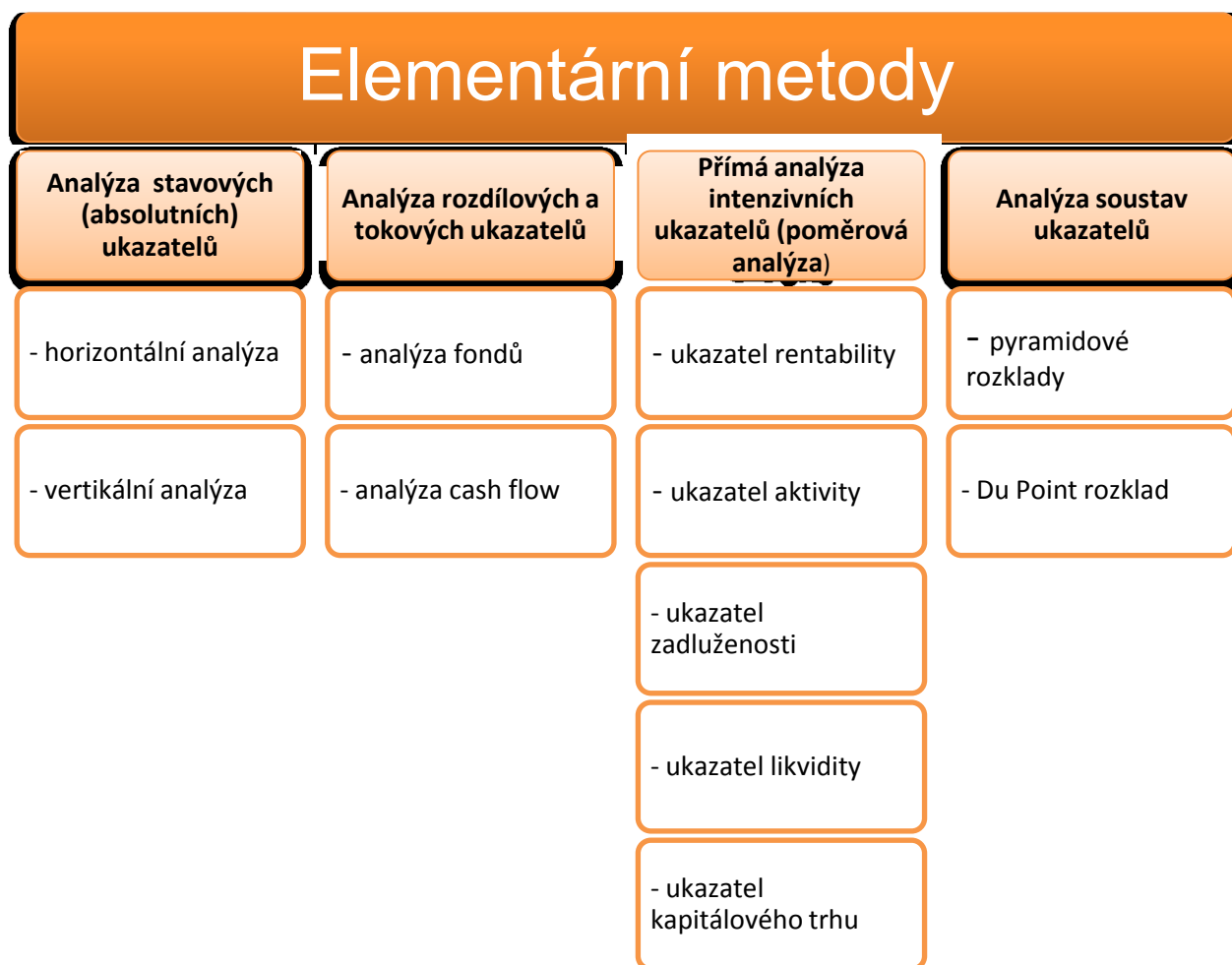
„Obecně platí, že čím lepší metoda, tím spolehlivější závěry, tím nižší riziko chybného rozhodnutí a tím vyšší naděje na úspěch“ viz Ručková (2008, str. 40).

Finanční analýza používá v podstatě dvě skupiny metod, jsou to metody elementární a metody vyšší. Metody vyšší nepatří k metodám univerzálním. Pro použití těchto metod je potřeba hlubší znalost matematické statistiky, teoretické a praktické ekonomické znalosti. Tyto metody jsou aplikovány ve specializovaných společnostech s kvalitním softwarem.¹³

Metody elementární analýzy lze rozdělit do několika skupin:

¹² RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

¹³ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

Obrázek č. 1. Elementární metody
Zdroj: Vlastní zpracování

2.3.1. Analýzy stavových ukazatelů

Základem těchto analýz jsou informace čerpány přímo z účetních výkazů. „Rozvaha uvádí údaje o stavu majetku a zdrojů financování k určitému okamžiku, výkaz zisku a ztrát sestavený na základě porovnání výnosů a nákladů poskytuje údaje za určité období. Absolutní ukazatele používáme zejména k analýze vývojových trendů – horizontální analýza a k analýze komponent – vertikální analýza“ viz Grünwald (2008, str. 16).

➤ Horizontální analýza

Neboli analýza trendů zkoumá časové změny absolutních ukazatelů. Pro tuto analýzu je potřebné mít údaje za minimálně dvě po sobě jdoucí období a to precizně vedené, aby se zabránilo nepřesnosti výsledku. Porovnání v čase se provádí po řádcích u jednotlivých položek výkazů, horizontálně (proto hovoříme o horizontální analýze).

Technika rozboru je jednoduchá:

1. vypočte se rozdíl hodnot z obou po sobě jdoucích let (absolutní výše změny)

$$\text{absolutní změna} = \text{hodnota } t - \text{hodnota } t - 1 \quad (2.3)$$

2. vyjádří se procentem k hodnotě výchozího roku

$$\text{procentní změna} = \frac{\text{absolutní změna}}{\text{hodnota } t-1} \times 100(\%) \quad (2.4)$$

➤ Vertikální analýza

Označována také za procesní rozbor komponent zjišťuje podíl položek výkazů na zvoleném základu. „ Při analýze rozvahy bývají položky výkazu vyjádřeny jako procento z celkových aktiv, resp. z celkových pasiv. Ve výkazu zisku a ztrát se jako základ pro procentní vyjádření určité položky bere obvykle velikost celkových výnosů nebo tržeb. Tato technika umožní zkoumat relativní strukturu aktiv a pasiv a roli jednotlivých činitelů na tvorbě zisku“ viz Grünwald (2008, str. 20). Tato metoda používá údaje jednotlivých let odshora dolů, nikoli napříč jednotlivými léty (z toho vyplývá název horizontální analýza).

2.3.2. Analýza rozdílových a tokových ukazatelů

Analýza se zaměřuje především na ty účetní výkazy, které v sobě obsahují tokové položky. Jedná se především o výkaz zisku a ztrát a výkaz cash flow. Analýza fondů finančních prostředků je zaměřena především na čistý pracovní kapitál a čisté pohotové prostředky.¹⁴

➤ Čistý pracovní kapitál (net working capital)

Označován také jako provozní kapitál je nejvíce používaným rozdílovým ukazatelem. Pracovní kapitál tvoří tu část oběžných aktiv, která je financována dlouhodobými finančními

¹⁴ GRUNVALD, R.; HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 3 .vyd. Praha: Oeconomica, 2008. 182 s. ISBN 978-80-245-1108-5

zdroji. Není podstatné, zda finančními zdroji vlastními (např. kapitálem společnosti) či cizími (např. dluhopisy, půjčky apod.).¹⁵

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky} \quad (2.5)$$

Termín „pracovní“ vyjadřuje disponibilitu tímto majetkem, jeho pružnost, pohyblivost a manévrovací prostor pro činnosti dané společnosti. Za významný indikátor platební schopnosti společnosti se považuje právě velikost čistého pracovního kapitálu. Pokud je tento ukazatel záporný jedná se tzv. o nekrytý dluh.

„Pracovní kapitál je finanční polštář, který společnosti teoreticky umožňuje, aby v případě, že je náhle nucena splatit všechny nebo velkou část svých krátkodobých závazků, jež tvoří zdroje jejího financování, i nadále pracovala, byť ve zmenšeném rozsahu“ viz Blaha (1994, str. 38).

➤ Čisté pohotové prostředky

Jsou to peníze v hotovosti na běžném účtu. Mohou být zahrnuty i jejich ekvivalenty v podobě směnek, šeků, krátkodobých cenných papírů apod., které jsou v podmínkách fungujícího kapitálového trhu snadno přeměnitelné na peníze.

$$\text{ČPP} = \text{pohotové peněžní prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky} \quad (2.6)$$

➤ Cash – flow

Je ukazatelem skutečného pohybu peněžních prostředků. Informuje o příjmech a výdajích podniku v minulém účetním období. Platí zde metoda dvou hřebíků, tedy příjmy a výdaje, a je pochopitelně žádoucí, aby výdaje převyšovaly. Cash flow vychází z rozdílů mezi příjmy a výdaji na jedné straně a náklady a výnosy na druhé straně.

Cash flow plní dvojí význam:

- 1) Z pohledu podniku - jako volná zásoba peněz, která je k dispozici (statistické pojetí).
- 2) Z pohledu investora – využívá cash flow jako potenciál, budoucí výnos, který může investor získat, pokud investuje do podniku (dynamické pojetí).

¹⁵ BLAHA, Z.; JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 1994. 127 s. ISBN 80-85603-62-4

Rozlišení peněžních toků pramenících z:

- provozní činnosti,
- investiční činnosti,
- peněžní toky vztahující se k financování podniku.

Pro výpočet cash flow se používají dvě metody, a to metoda přímá a nepřímá. Každá společnost si může zvolit metodu dle vlastního uvážení.¹⁶

„Podstatou metody přímé je, že jsou vykázány hlavní skupiny peněžních příjmů a výdajů. Nepřímá metoda je založena na vykázání peněžních toků za provozní činnosti a úpravě hospodářského výsledku o nepeněžní operace, změny stavů zásob, pohledávky, závazky a položky náležející do finanční nebo investiční činnosti (např. zisk nebo ztráta). Podniková praxe ve větší míře využívá metodu nepřímou“ viz Kislingerová (2010, str. 75).

Čistý cash flow slouží především k řízení likvidity podniku, řízení výplat dividend, řízení struktury investovaného kapitálu, investování nerozděleného zisku do rozvoje a expanze firmy apod.¹⁷

2.3.3. Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele, z hlediska využitelnosti jsou nejčastěji používaným postupem rozboru účetních výkazů. A to především z důvodu používání základních účetních výkazů, které jsou dostupné veřejnosti.

Poměr lze obecně charakterizovat, jako vztah jednoho čísla k druhému. Poměrový ukazatel je tedy chápán jako poměr jedné či více položek základních účetních výkazů k jiné položce či jiným položkám. Poměrové ukazatele se dělí do pěti základních skupin:

➤ Ukazatele rentability

Rentabilita, jinými slovy výkonnost, návratnost vloženého kapitálu. Pracuje jako měřítko schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, investovat kapitál a na základě toho dosahovat zisk.

¹⁶ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9

¹⁷ BLAHA, Z.; JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 1994. 127 s. ISBN 80-85603-62-4

Ukazatele rentability hodnotí celkovou efektivnost dané činnosti, což zajímá především akcionáře a potenciální investory. Pro všechny výpočty ukazatele rentability obecně platí, že v čitateli se stanovuje nějaká položka odpovídající hospodářskému výsledku a ve jmenovateli nějaký druh kapitálu.¹⁸

- Rentabilita celkových aktiv - ROA (return on assets)

Rentabilita celkových aktiv je klíčovým měřítkem rentability. Ukazuje celkovou produkční sílu, výdělečnou schopnost a efektivnost společnosti. „Je poměřován zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání bez ohledu na to, zda byla financována z vlastního kapitálu nebo cizího kapitálu“ viz Kislingerová (2010, str. 98).

$$ROA = \frac{ZISK}{\Sigma AKTIV} \quad (2.7)$$

Zisk v čitateli může být dvojího druhu. Tím prvním je zisk před zdaněním a nákladovými úroky (EBIT) a ten druhý zisk čistý zvýšen o zdaněné vyplacené úroky z kapitálu věřitelů.¹⁸

- Rentabilita vlastního kapitálu – ROE (return on equity)

Tomuto ukazateli finanční analýza věnuje velkou pozornost. Jedná se o zhodnocení vlastního kapitálu. Neboli míru efektivnosti vloženého kapitálu akcionáři. Akcionáři mohou posoudit výdělek z investovaného kapitálu v podobě vytvořeného zisku. Ukazatel je potřebný především pro akcionáře, ale také pro vedení podniku, které je zodpovědné za produktivní spravování majetku akcionářů.¹⁹

$$ROE = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (2.8)$$

Vlastní kapitál zahrnuje jak základní kapitál, tak i složky další, např. emisní ážio, různé druhy fondů vytvářené ze zisku apod.

¹⁸ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažérské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9

¹⁹ GRUNVALD, R.; HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. 182 s. ISBN 978-80-245-1108-5

- Rentabilita investovaného kapitálu – ROCE (return on capital employed)

Ukazatel stanoví výnosnost dlouhodobého investovaného kapitálu. Kategorie dlouhodobě investovaného kapitálu zahrnuje součet prostředků dlouhodobě vložených věřiteli a akcionáři.

$$ROCE = \frac{EBIT}{Vlastní kapitál + Rezervy + Dlouhodobé závazky + Dlouhodobé bankovní úvěry} \quad (2.9)$$

- Rentabilita tržeb – ROS (Return on sale)

Rentabilita tržeb vytváří jádro efektivnosti celé společnosti. Pokud společnost zjistí problémy u tohoto ukazatele, je velká pravděpodobnost, že budou i v ostatních oblastech. Ukazatel stanoví, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč tržeb.

$$ROS = \frac{ZISK}{Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb + Tržby z prodeje zboží} \quad (2.10)$$

V čitateli je zahrnut zisk v různých podobách, dle účelu analýzy.²⁰

➤ Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity slouží především pro řízení aktiv. Analyzuje, kvantifikuje a také vyjadřuje, jak účinně, rychle a intenzivně podnik využívá svůj majetek. „Rozbor ukazatelů aktivity slouží především k hledání odpovědi na otázku, jak hospodaříme s aktivy, jejich jednotlivými složkami a také jaký má toto hospodaření vliv na výnosnost a likviditu „viz Růčková (2008, str. 60).

Rozlišujeme dvě podoby těchto ukazatelů:

- rychlost obratu – vyjadřuje počet obrátů za určité období (obvykle jeden rok),
- doba obratu – vyjadřuje délku období, které je nutné k uskutečnění jednoho obrátu (obvykle v dnech).

²⁰ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9

- Rychlost obratu celkových aktiv

Měří efektivnost využívání celkových aktiv. Udává, kolikrát se celkové aktiva obrátí za rok. Obrat aktiv by se měl pohybovat minimálně na úrovni 1. Čím je ukazatel vyšší, tím podnik lépe využívá svůj majetek. Poměrují se celkové tržby a celkové aktivity.²¹

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Aktiva celkem}} \quad (2.11)$$

- Rychlost obratu dlouhodobého majetku

Tento ukazatel zkoumá a měří efektivnost využívání dlouhodobého majetku, jako jsou budovy, stroje, zařízení apod. Rychlost obratu dlouhodobého majetku určí, kolikrát se dlouhodobý majetek obrátil v tržbách, neboli jaká částka tržeb byla vytvořena z 1 Kč dlouhodobého majetku. Při používání této metody by společnost měla vzít v úvahu odepisování a metody odepisování.²¹

$$\text{Obrat dlouhodobého majetku} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Dlouhodobý majetek}} \quad (2.12)$$

- Rychlost obratu zásob

„Udává, kolikrát je každá položka zásob v průběhu roku prodána a opětovně naskladněna. Názory na konstrukci nejsou zcela jednotné. Objevují se v podobě podílu tržeb a průměrné hodnoty zásob nebo jsou tržby nahrazovány denními náklady, popřípadě denní spotřebou, která obvykle přesněji vyjadřuje obrat zásob“ viz Kislingerová (2010, str. 108).

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Zásoby}} \quad (2.13)$$

Hodnota ukazatele je porovnávána s průměry, pokud je hodnota lepší, znamená to, že společnost nemá zbytečné nekvalitní zásoby.

²¹ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažérské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9

- Doba obratu zásob

Ukazatel určí intenzitu využití zásob. Ukáže, jak dlouho společnosti trvá jedna obrátka, neboli jak dlouho jsou oběžná aktiva vázaná ve formě zásob. Vypočítá se jako poměr denních tržeb a průměrného stavu zásob.

$$\textbf{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Zásoby}}{\text{Tržby} / 360} \quad (2.14)$$

Každá firma by se měla snažit o zvýšení obratovosti zásob a snížení doby obratu, resp. o zrychlení doby obratu. Pokud se tak v podniku děje, situace by měla být dobrá.

- Doba splatnosti pohledávek

Ukazuje, kolik dní se majetek podniku nachází ve formě pohledávek. Tedy, za jak dlouho budou pohledávky splaceny. Hodnoty ukazatele plní význam především v podmínkách obchodního úvěru, vypovídá o platební disciplíně odběratelů apod.²²

$$\textbf{Doba splatnosti pohledávek} = \frac{\text{Pohledávky}}{\text{Tržby} / 360} \quad (2.15)$$

„Optimální hodnota ukazatelů doby obratu pohledávek, stejně jako u ostatních ukazatelů obratovosti, se nebude nacházet v extrému, v minimu či maximu“ viz Grünwald (2008, str. 51).

- Doba splatnosti závazků

Na rozdíl od předcházejícího ukazatele, který zkoumá platební disciplínu odběratele, se zde společnosti zaobírá svou vlastní platební disciplínou. Doba splatnosti závazků udává počet dní, po které zůstávají závazky nezaplacené.

$$\textbf{Doba splatnosti závazků} = \frac{\text{Závazky}}{\text{Tržby} / 360} \quad (2.16)$$

²² GRUNVALD, R.; HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. 182 s. ISBN 978-80-245-1108-5

➤ Ukazatele zadluženosti

„Pojem zadluženost vyjadřuje skutečnost, že podnik používá k financování svých aktiv ve své činnosti cizí zdroje, tedy dluh. V reálné ekonomice u velkých podniků nepřichází v úvahu, že by podnik financoval veškerá svá aktivity z vlastního nebo naopak jen z cizího kapitálu“ viz Růčková (2008, str. 57).

Pokud společnost používá převážně cizí kapitál tak je pravděpodobné, že vzniknou potíže při jeho získávání. Naopak financování převážně vlastním kapitálem přináší celkové snížení výkonnosti vloženého kapitálu.

Analýza zadluženosti ve své podstatě hledá optimální vztah mezi vlastním a cizím kapitálem.²³

- Celková zadluženost

Představuje poměr celkových závazků k celkovým aktivům. Tento ukazatel je podstatný především pro věřitele, kteří pochopitelně preferují nízké hodnoty. Obecně platí, že s vyšší hodnotou je i vyšší riziko pro věřitele.

V případě stabilního podniku povede jisté zadlužení ke zvýšení celkové rentability vložených prostředků.²³

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Celkové Aktiva}} \quad \text{v \%} \quad (2.17)$$

- Ukazatel úrokového krytí

Ukazatel úrokového krytí je sestavován, aby firma zjistila, zda je pro ni ještě dluhové zatížení únosné. Ukazuje kolikrát je zisk vyšší než úrok. Doporučená hodnota se pohybuje okolo hodnoty 3 a více.

$$\text{Ukazatel úrokového krytí} = \frac{EBIT}{\text{Nákladové úroky}} \quad (2.18)$$

Pokud společnost nedokáže platit úrokové platby ze zisku, může to být znakem blížícího se úpadku.

²³ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

- Samofinancování

„Tento ukazatel vyjadřuje proporci, v níž jsou aktiva společnosti financována penězi akcionářů. Je považován za jeden z nejdůležitějších poměrových ukazatelů zadluženosti pro hodnocení celkové finanční situace, nicméně opět je důležitá jeho návaznost na ukazatele rentability“ viz Růčková (2008, str. 58).

Ukazatel poměruje vlastní kapitál s celkovými aktivy.

$$\text{Samofinancování} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}} \quad \text{v \%} \quad (2.19)$$

- Doba splacení dluhu

Ukazatel doby splatnosti dluhů udává dobu, za kterou by byl podnik schopen splatit své závazky při stávající výkonnosti a efektivnosti.

$$\text{Doba splatnosti dluhu} = \frac{\text{Cizí zdroje} - \text{Finanční majetek}}{\text{Pracovní Cash Flow}} \quad (2.20)$$

Hodnoty finančně zdravé společnosti jsou okolo 3 let, velkoobchod (6 let), maloobchod (8 let), apod.

➤ **Ukazatele likvidity**

„Likvidita je obvykle chápána jako schopnost podniku přeměnit svůj majetek na prostředky, které je možné použít k úhradě závazků. Likvidita je míra schopnosti a připravenosti podniku uhradit stávající krátkodobé peněžní závazky v čas a v plné výši, až nastane jejich splatnost“ viz Grünwald (2008, str. 61).

Pro dlouhodobou a efektivní existenci podniku je likvidnost neodmyslitelnou podmínkou. Likvidita je jakýmsi protiklad rentability, která se snaží o co nejmenší vázanost prostředků v oběžných aktivech, zásobách, pohledávkách apod.

Určení základních pojmů:

- Solventnost – podnik dokáže hradit v čas, v požadované výši a na požadovaném místě všechny splatné závazky.
- Likvidita – podnik je schopen přeměnit své aktiva na peněžní prostředky a těmi krýt včas, v dané podobě a na požadovaném místě všechny splatné závazky.

- Likvidnost – představuje míru obtížnosti transformace majetku do hotovostní formy.²⁴

- Okamžitá likvidita

Nazývána likvidita 1. stupně, která představuje to nejužší vymezení likvidity. „Vstupují do ní jen ty nejlikvidnější položky z rozvahy. Pod pojmem pohotové platební prostředky je nutné si představit sumu peněz na běžném účtu, jiných účtech či v pokladně, ale také volně obchodovatelné cenné papíry, šeky (tedy ekvivalenty hotovosti)“ viz Růčková (2008, str. 49).

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Finanční majetek}}{\text{Krátkodobé závazky}} \quad (2.21)$$

Hodnoty okamžité likvidity převzaty z americké literatury se pohybují mezi 0,9 – 1,1 a jsou považovány za uspokojivé. Česká republika rozšířila pásmo v dolní mezi a okamžitá likvidita se pohybuje v rozmezí 0,2 – 0,6, kde hodnota 0,2 je považována za minimální.²⁵

- Pohotová likvidita

Likvidita 2. Stupně, do které vstupuje část oběžných aktiv – zásoby (materiál, suroviny, hotové výrobky apod.). Společnost by vývoj této likvidity měla sledovat v čase, nikoli v porovnání s konkurenčními firmami v odvětví.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}} \quad (2.22)$$

Doporučená hodnota se pohybuje mezi 0,7 – 1,0, u konzervativní strategie společnosti je to hodnota mezi 1,1 – 1,5, u vysoce agresivní strategie společnosti hodnoty dokonce klesají do intervalu 0,4 – 0,7. V případě dosažení hodnoty 1 by měl být podnik schopen vyrovnat své závazky bez nutnosti prodeje svých zásob.²⁴

- Běžná likvidita

Likvidita 3. Stupně, která ukazuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. „Znamená to, kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby

²⁴ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9

²⁵ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

proměnil veškerá oběžná aktiva v daném okamžiku na hotovost, jedná se tedy o ukazatele, který je v centru pozornosti věřitelů“ viz Kislingerová (2010, str. 108).

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}} \quad (2.23)$$

Hodnoty by se podle průměrné strategie měly pohybovat v rozmezí 1,6 – 2,5. Konzervativní strategie preferuje hodnoty vyšší než 2,5 a agresivní strategie nižší než 1,6, ale ne nižší než 1. ²⁶

2.3.4. Souhrnné indexy hodnocení

Finanční analýza si klade za cíl vyhodnocení finančního zdraví společnosti. Jde především o zjištění, zda je společnost schopná přežít či nikoli a to vše na základě údajů z minulosti a předpovědi budoucího vývoje.

„Celá řada autorů se snažila a snaží nalézt jediný syntetický ukazatel, který by soustřeďoval silné a slabé stránky firmy. Výsledkem tohoto úsilí byla konstrukce celé řady souhrnných indexů hodnocení. Souhrnné indexy mají tedy za cíl vyjádřit souhrnnou charakteristiku celkové finančně ekonomické situace a výkonnosti podniku pomocí jednoho čísla“ viz Růčková (2008, str. 70).

Vypovídající schopnost je nižší a jsou vhodné především pro rychlé a globální srovnávání řady podniků a podklad pro další hodnocení.

Techniky vytváření soustav ukazatelů lze rozdělit do dvou základních skupin:

- 1) Soustavy hierarchicky uspořádaných ukazatelů, mezi kterými existuje matematická provázanost. K reprezentačním výkladům těchto soustav patří pyramidové soustavy. ²⁷

➤ Pyramidové soustavy ukazatelů

Rozkládají aditivní nebo multiplikativní metodou vrcholový ukazatel. Cílem je popsání vzájemné závislosti jednotlivých ukazatelů na jedné straně a analyzování složitých vnitřních vazeb v rámci pyramidy na straně druhé. Zásah do jakéhokoli ukazatele v pyramidě má pak za následek změnu celé vazby.

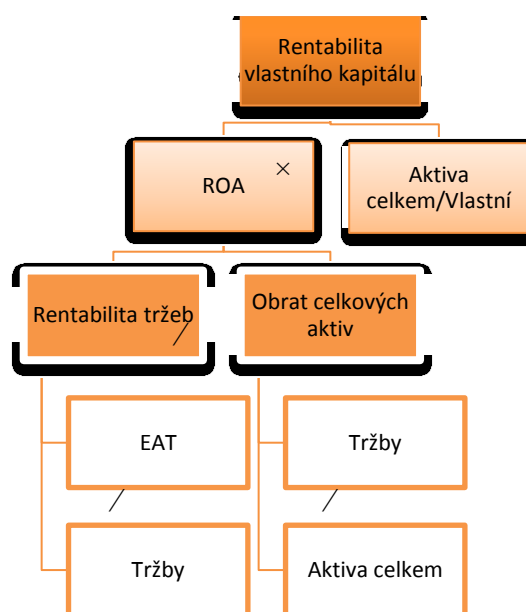
²⁶ KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9

²⁷ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

Společnost Du Pont de Nomerus jako první použila pyramidový rozklad. A dodnes je Du Pont nejtypičtějším pyramidovým rozkladem. Je zaměřen na rozklad a vymezení všech položek vstupujících do rentability vlastního kapitálu.

Du Pont rozklad:

Zdroj: RŮČKVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2; Vlastní zpracování

Obrázek č. 2. Du Pont rozklad

Schéma, ve kterém je naznačen Du Point rozklad, není dokončeno. Vrcholový ukazatel je možné dále členit, čistý zisk je dále možno rozdělit, taktéž celková aktiva. Jinými slovy řečeno, každou položku lze dále strukturovat.

- 2) Účelově vybrané skupiny ukazatelů. Hlavním cílem těchto ukazatelů je kvalitně diagnostikovat finanční situaci společnosti, respektive na základě jednočíselné charakteristiky předpovědět budoucí vývoj.

Ukazatele lze rozdělit do dvou skupin:

➤ **Bankrotní modely**

Udává představu o tom, zda do určité doby společnost zbankrotuje a jestli vykazuje symptomy pro bankrot typické (např. problém s běžnou likviditou, problémy s rentabilitou celkového vloženého kapitálu apod.).

Lze zde zařadit např.: Altmanovo Z-skóre, Tafflerův model, model „IN“ Index důvěryhodnosti apod.

➤ **Bonitní modely**

Na základě bodového hodnocení se společnost snaží stanovit bonitu hodnocení a zařadit společnost do mezifirmního srovnávání podle finančního hlediska v rámci jednoho oboru. Tedy určit zda je společnost může řadit mezi dobré společnosti ba naopak mezi ty špatné.

Do této skupiny patří např.: Soustava bilančních analýz podle Rudolfa Douchy, Tamariho model, Kralickův Quicktest, Modifikovaný Quicktest apod.²⁸

Altmanovo Z-skóre (Altmanův index finančního zdraví)

Původní Altmanův model zjišťoval, jak by bylo možné odlišit společnosti bankrotující od těch, u nichž je pravděpodobnost bankrotu minimální. A to vše za předpokladu co největší jednoduchosti modelu. Altmanův index je typickým index souhrnného hodnocení finančního zdraví, který je vypočítán jako součet pěti běžných poměrových ukazatelů, jimž je přiřazena různá váha.

„Altman použil k předpovědi podnikatelského rizika diskriminační metodu, což je přímá statistická metoda spočívající v třídění pozorovaných objektů do dvou nebo více definovaných skupin podle určitých charakteristik. Na základě této metody určil váhu jednotlivých poměrových ukazatelů, jež jsou zahrnuty jako proměnné do tohoto modelu“ viz Růčková (2008, str. 73).

Altmanův model pro skupiny firem veřejně obchodovatelných na burze:

$$Z = 1,2 X_1 + 1,4 X_2 + 3,3 X_3 + 0,6 X_4 + 1 X_5 \quad (2.24)$$

²⁸ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

kde X_1 = pracovní kapitál/celková aktiva,
 X_2 = zisk po zdanění/celková aktiva,
 X_3 = EBIT/Aktiva celkem,
 X_4 = vlastní kapitál/cizí kapitál,
 X_5 = tržby/aktiva celkem.

Hodnocení vypočítaného indexu lze zařadit následovně:

- vyšší než 2,99 – společnost s dobrou finanční situací,
- rozmezí 1,81 – 2,98 – tzv. šedá zóna, společnost nelze jednoznačně zařadit mezi úspěšné ba naopak neúspěšné firmy,
- pod 1,81 – signalizuje poměrně výrazný finanční problém a tedy možnost bankrotu.

Altmanův model pro skupiny firem, které nejsou veřejně obchodovatelné na burze:

$$Z = 0,717 X_1 + 0,847 X_2 + 3,107 X_3 + 0,42 X_4 + 0,998 X_5 \quad (2.25)$$

Hodnocení vypočítaného indexu lze řadit následovně:

- hodnota nižší než 1,2 – pásmo bankrotu,
- hodnota od 1,2 do 2,9 – pásmo šedé zóny,
- hodnoty nad 2,9 – pásmo prosperity.²⁹

Altmanův index v podobě Z'score

Tato modifikace není vázaná na znalost tržní hodnoty společnosti. Což by analýzu malých firem neúměrně zdražovalo. Využívá informace ze základních účetních výkazů.

$$Z' = 6,57 \cdot \left(\frac{NWC}{\text{Aktiva celkem}} \right) + 3,26 \cdot \left(\frac{\text{Zadržené zisky}}{\text{Aktiva celkem}} \right) + 6,72 \cdot \left(\frac{EBIT}{\text{Celková aktiva}} \right) + 1,05 \cdot \left(\frac{\text{účetní hodnota VK}}{\text{účetní hodnota závazků}} \right) \quad (2.26)$$

²⁹ RUČKVA, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

Hodnocení vypočítaného indexu:

- Z'score větší než 2,6 – uspokojivá finanční situace.
- Hodnoty mezi 1,1 a 2,6 – šedá zóna.
- Z'score menší než 1,1 – firma je ohrožena vážnými finančními problémy.³⁰

Modely „IN“ (Index důvěryhodnosti)

Cílem indexu je vyhodnocení finančního zdraví českých společností v českém prostředí. „Jde o výsledek analýzy 24 významných matematicko – statistických modelů podnikového hodnocení a praktické zkušenosti z analýzy více než jednoho tisíce českých firem“ viz Růčková (2008, str. 74).

Model IN se určuje pomocí rovnice, v níž jsou zařazeny poměrové ukazatele (zadluženost, rentabilita, likvidita a aktivita). Pro každý ukazatel je stanovena váha, která je váženým průměrem hodnot ukazatelů z odvětví.

$$IN95 = V_1 \cdot \frac{A}{CZ} + V_2 \cdot \frac{EBIT}{U} + V_3 \cdot \frac{EBIT}{A} + V_4 \cdot \left(\frac{T}{A} \right) + V_5 \cdot \frac{OA}{KZ+KBU} + V_6 \cdot \frac{ZPL}{T} \quad (2.27)$$

Kde: A – Aktiva

CZ – Cizí zdroje

U – Nákladové úroky

T – Tržby

OA – Oběžný aktiva

KZ – Krátkodobé závazky

KBU – Krátkodobé bankovní úvěry

ZPL – Závazky po lhůtě splatnosti

Vn – Váhy, které vyjadřují podíl významnosti ukazatele ke kritériální hodnotě ukazatele

Hodnocení výsledků IN95:

- vyšší než 2 – společnost s dobrým finančním zdravím,

³⁰ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

- interval mezi 1 – 2 – společnost má nevyhraněné výsledky a potenciální problém,
- nižší než 1 – jde o projev finanční neduživosti a společnost se ocitá v existenčních potížích.

O pár let později vznikl model vlastnický. Tento model respektuje, že investorský pohled neuznává podnikání jako primární obor, ale možnost a schopnost nakládat se svěřenými finančními prostředky.

$$IN99 = -0,017 \cdot \left(\frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Aktiva}} \right) + 4,573 \cdot \left(\frac{\text{EBIT}}{\text{Aktiva}} \right) + 0,481 \cdot \left(\frac{\text{Výnosy}}{\text{Aktiva}} \right) + 0,015 \cdot \left(\frac{\text{OA}}{\text{KZ} + \text{KBU}} \right) \quad (2.28)$$

Kde: OA – Oběžný aktiva

Hodnocení výsledků IN99:

- hodnota rovna nebo vyšší 2,07 – společnost s dobrým finančním zdravím,
- interval mezi 0,684 a 2,07 – potenciální problém,
- hodnota rovna nebo menší 0,684 – projev finanční neduživosti.

V roce 2000 byl na základě dvou předešlých indexů (IN95 a IN99) zkonstruován index, který by spojoval vlastnosti obou indexů – hodnotil by jak schopnost dostát svým závazkům, tak schopnost tvořit hodnotu pro vlastníka. Na základě diskriminační analýzy byla sestavena rovnice IN01.

$$IN01 = 0,13 \cdot \frac{A}{CZ} + 0,04 \cdot \frac{EBIT}{U} + 3,92 \cdot \frac{EBIT}{A} + 0,21 \cdot \frac{T}{A} + 0,09 \cdot \frac{OA}{KZ + KBU} \quad (2.29)$$

Kde: A – Aktiva

CZ – Cizí zdroje

U – Nákladové úroky

T – Tržby

OA – Oběžný aktiva

KZ – Krátkodobé závazky

KBU – Krátkodobé bankovní úvěry

Hodnocení výsledků IN01:

- hodnota větší než 1,77 – společnost s dobrým finančním zdravím,
- hodnota v intervalu 0,75 až 1,77 – šedá zóna,
- hodnota menší než 0,75 - podnik spěje k bankrotu.

Index IN01 je vytvořen na velmi dobré úrovni a má z časového hlediska nejmenší omezení. Nutno podotknout orientační charakter modelu IN01.

Tafflerův model

Další z řad bankrotních modelů je Tafflerův model, který sleduje riziko bankrotu společnosti. Publikován byl poprvé v roce 1977 a to ve dvou tvarech (základní a modifikovaný tvar). Na základě tohoto rozdělení se interpretují vypočtené hodnoty ukazatelů a celkové bodové hodnocení. Stejně jako v předešlých modelech i tato verze vyžaduje čtyři poměrové ukazatele.³¹

1) Základní tvar Tafflerova modelu

$$ZT(z) = 0,53 \cdot \frac{EBT}{KD} + 0,13 \cdot \frac{OA}{CZ} + 0,18 \cdot \frac{KD}{CA} + 0,16 \cdot \frac{FM-KD}{PN} \quad (2.30)$$

Kde: EBT – zisk před zdaněním,

KD – krátkodobé dluhy (krátkodobé závazky + běžné bankovní úvěry + krátkodobé finanční výpomoci),

OA – oběžná aktiva,

CZ – cizí zdroje,

CA – celková aktiva,

FM – finanční majetek,

PN – provozní náklady.

Hodnocení výsledku základního Tafflerova modelu:

- pokud je výsledek nižší než nula – společnost čelí velké pravděpodobnosti bankrotu,
- pokud je výsledek vyšší než nula – společnost čelí malé pravděpodobnosti bankrotu.

³¹ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

2) Modifikovaná verze Tafflerova modelu

Základní rozdíl spočívá v tom, že nemáme k dispozici podrobnější údaje a poslední položka je odlišná.

$$ZT(z) = 0,53 \cdot \frac{EBT}{KD} + 0,13 \cdot \frac{OA}{CZ} + 0,18 \cdot \frac{KD}{CZ} + 0,16 \cdot \frac{T}{CA} \quad (2.31)$$

Kde: EBT – zisk před zdaněním,

KD – krátkodobé dluhy (krátkodobé závazky + běžné bankovní úvěry + krátkodobé finanční výpomoci),

OA – oběžná aktiva,

CZ – cizí zdroje,

CA – celková aktiva,

T - tržby.

Hodnocení výsledku modifikovaného Taffletova modelu:

- pokud je výsledek nižší než 0,2 – velká pravděpodobnost bankrotu,
- pokud je výsledek větší než 0,3 – malá pravděpodobnost bankrotu.³²

Soustava bilančních analýz podle Rudolfa Douchy

Základní myšlenka této soustavy bilančních analýz je, aby se analýza dala využít v jakémkoli podniku bez ohledu na jeho velikost. „Dává možnost velmi jednoduchým způsobem ověřit rychlý test fungování podniku. Tato soustava byla vytvořena v podmínkách České republiky, takže je možné říct, že bude bez zkreslení jiným ekonomickým prostředím poskytovat spolehlivé výsledky“ viz Růčková (2008, str. 76).

Bilanční analýza je vytvořena ve třech úrovních – bilanční analýza I., II., III.

³² RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

Bilanční analýza I.

Je složena ze čtyř základních ukazatelů a jednoho celkového. Analýzu není vhodné používat při srovnávání různých podniků a na zásadní rozhodnutí. Analýza skýtá pouze orientační pohled na situaci společnosti.

$$\circ \text{ Ukazatel stability } S = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Stálá aktiva}} \quad (2.32)$$

$$\circ \text{ Ukazatel likvidity } L = \frac{(\text{Finanční majetek} + \text{pohledávky})}{2,17 \cdot \text{Krátkodobé dluhy}} \quad (2.33)$$

$$\circ \text{ Ukazatel aktivity } A = \frac{\text{Výkony}}{2 \cdot \text{Pasiva celkem}} \quad (2.34)$$

$$\circ \text{ Ukazatel rentability } R = \frac{8 \cdot \text{EAT}}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (2.35)$$

Celkový ukazatel lze definovat jako vážený průměr dosažený u celkových ukazatelů jednotlivých skupin. Pro Bilanční analýzu I. a II. je vzorec totožný.

$$\circ \text{ Celkový ukazatel } C = \frac{(2 \cdot S + 4 \cdot L + 1 \cdot A + 5 \cdot R)}{12} \quad (2.36)$$

Hodnocení výsledků:

- hodnota větší než 1 – systém je považován za dobrý,
- hodnota mezi 0,5 a 1 – tyto hodnoty jsou brány za únosné,
- pod hodnotu 0,5 – hodnoty jsou brány za špatné.³³

Bilanční analýza II.

Obsahuje 17 ukazatelů, 4 dílčí a 1 celkový ukazatel. Tato bilanční analýza hodnotí společnost ve čtyřech základních směrech, přičemž v každém okruhu je 3 – 5 ukazatelů. Za výchozí stav je považována hodnota 1 což zajistí přepočtový násobitel, který lze nalézt téměř u každého koeficientu.

- Ukazatel stability - viz příloha č. 1.
- Ukazatel likvidity – viz příloha č. 1.
- Ukazatel aktivity – viz příloha č. 2.
- Ukazatel rentability – viz příloha č. 2.

³³ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

Jak již bylo zmíněno, bilanční analýza I. a II. posuzuje finanční zdraví firmy z jedné hodnoty, kterou vypočítáme pomocí celkového ukazatele.

$$\circ \text{ Celkový ukazatel } C = \frac{(2 \cdot S + 4 \cdot L + 1 \cdot A + 5 \cdot R)}{12} \quad (2.37)$$

Hodnocení výsledků:

- hodnota vyšší než 1 – společnost s dobrým finančním zdravím,
- hodnota mezi 0,5 a 1 – šedá zóna, nelze jednoznačně určit možný vývoj,
- hodnoty pod 0,5 – signalizují problémy společnosti.

Bilanční analýza III.

„Soustava tvořící nadstavbu bilanční analýzy II. Vzhledem k tomu, že obsahuje větší množství ukazatelů je podrobnější, přesnější a měla by poskytovat objektivnější výsledky nahlížení na finanční zdraví firmy“ viz Růčková (2008, str. 80).

Bilanční analýza III. upravuje některé ukazatele na základě předem stanovených parametrů a navíc obsahuje výkazy cash flow.

Kralicův Quicktest

Kralicův Quicktest hodnotí situaci podniku na základě čtyř rovnic. První a druhá rovnice hodnotí finanční stabilitu, třetí a čtvrtá rovnice hodnotí výnosovou situaci společnosti.³⁴

$$R1 = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Aktiva celkem}} \quad (2.38)$$

$$R2 = \frac{(\text{Cizí zdroje} - \text{Peníze} - \text{Účty u banky})}{\text{Provozní cash flow}} \quad (2.39)$$

$$R3 = \frac{\text{EBIT}}{\text{Aktiva celkem}} \quad (2.40)$$

$$R4 = \frac{\text{Provozní cash flow}}{\text{Výkony}} \quad (2.41)$$

³⁴ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

K vypočítaným výsledkům přiřadíme bodovou hodnotu podle tabulky.

	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body
R1	< 0	0 – 0,1	0,1 – 0,2	0,2 – 0,3	> 0,3
R2	< 3	3 – 5	5 – 12	12 – 30	> 30
R3	< 0	0 – 0,08	0,08 – 0,12	0,12 – 0,15	> 0,15
R4	< 0	0 – 0,05	0,05 – 0,08	0,08 – 0,1	> 0,1

Tabulka č. 2. Bodování výsledků Kralickova Quicktestu

Zdroj: RŮČKVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2; Vlastní zpracování

Poté je hodnocení společnosti provedeno ve třech krocích:

- 1) Hodnocení finanční stability = součet bodové hodnoty R1 a R2 dělený 2.
- 2) Hodnocení výnosové situace = součet bodové hodnoty R3 a R4 dělený 2.
- 3) Hodnocení celkové situace = součet bodové hodnoty finanční stability a výnosové situace dělený 2.

Bodové hodnocení:

- hodnoty nad 3 vypovídají o bonitní společnosti,
- hodnoty mezi 1 -3 prezentují šedou zónu
- hodnoty nižší než 1 vypovídají o potížích ve finančním hospodaření společnosti.³⁵

³⁵ RŮČKVÁ, P. *Finanční analýza*. vyd. 2. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2

3. Charakteristika společnosti TRANSBETON, s. r. o.

V této části diplomové práce bude blíže představena posuzovaná společnost. Její charakteristika, vznik, vývoj, předmět podnikání, produkty a provozovny.

3.1. Základní charakteristika, vznik a vývoj společnosti TRANSBETON, s. r. o.

Společnost je členem koncernové skupiny ZEPIKO GROUP a jedná se o ryze českou firmu zabývající se výrobou a distribucí betonových směsí. Společnost byla založena v roce 2000 zápisem do Obchodního rejstříku u Krajského soudu v Brně. Provozuje vlastní, plně automatizované moderní betonárny a zajišťuje vlastní autodopravou přepravu betonových směsí včetně jejího čerpání a ukládání.

Se vznikem společnosti byl v roce 2000 zakoupen areál betonárny Hustopeče a byla tak zprovozněna první betonárna. V roce 2003 byl zakoupen areál s betonárnou ve Skalici nad Svitavou a v Brně. V roce 2006 byl v Mikulově vybudován na tzv. „zelené louce“ a do provozu uveden areál s novou betonárnou. V roce 2008 byla brněnská betonárna nahrazena novou a nejmodernější věžovou betonárnou, toho času, na Moravě. Souběžně s výstavbou nové brněnské betonárny byl opět na tzv. „zelené louce“ v roce 2008 vybudován a uveden do provozu areál s novou betonárnou ve Znojmě. Ke konci roku 2010 společnost zakoupila průmyslový areál firmy Štěrkovny spol. s r.o. – Dolní Benešov (člen holdingu Frischbeton) s technologií věžové betonárny.

Obrázek 1. Logo společnosti TRANSBETON, s. r. o.

Jméno společnosti	TRANSBETON, s. r. o.
Den a místo zápisu společnosti do OR	20. 4. 2000, Krajský soud v Brně
Adresa společnosti	Slovanské nábřeží 9, Brno
Identifikační číslo	25597205
Právní forma	Společnost s ručením omezeným
Statutární orgán	Jednatel
Základní kapitál	Kč 100 000,-

Tabulka č. 3. Základní údaje společnosti TRANSBETON, s. r. o.

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

3.2. Předmět podnikání a organizační struktura společnosti TRANSBETON, s. r. o.

Hlavním předmětem podnikání společnosti TRANSBETON, s. r. o. je výroba a přeprava betonových směsí, jejich ukládání a čerpání. Další významnou podnikatelskou činností, jak již bylo v předchozí kapitole zmíněno, je vnitrostátní nákladní doprava. Dále pak pronájem nemovitostí.

Společnost se významně podílí na dodávkách betonových směsí především v Brně, Hustopečích, Mikulově, Znojmě a okolí. Na základě této dodávky je pak společnost TRANSBETON, s. r. o. součástí výstavby velkých investičních celků, např.: čističky odpadních vod, skladovací haly, výstavby bytových a rodinných domů, logistická centra apod. Tedy všude tam, kde je beton potřebnou stavební součástí.

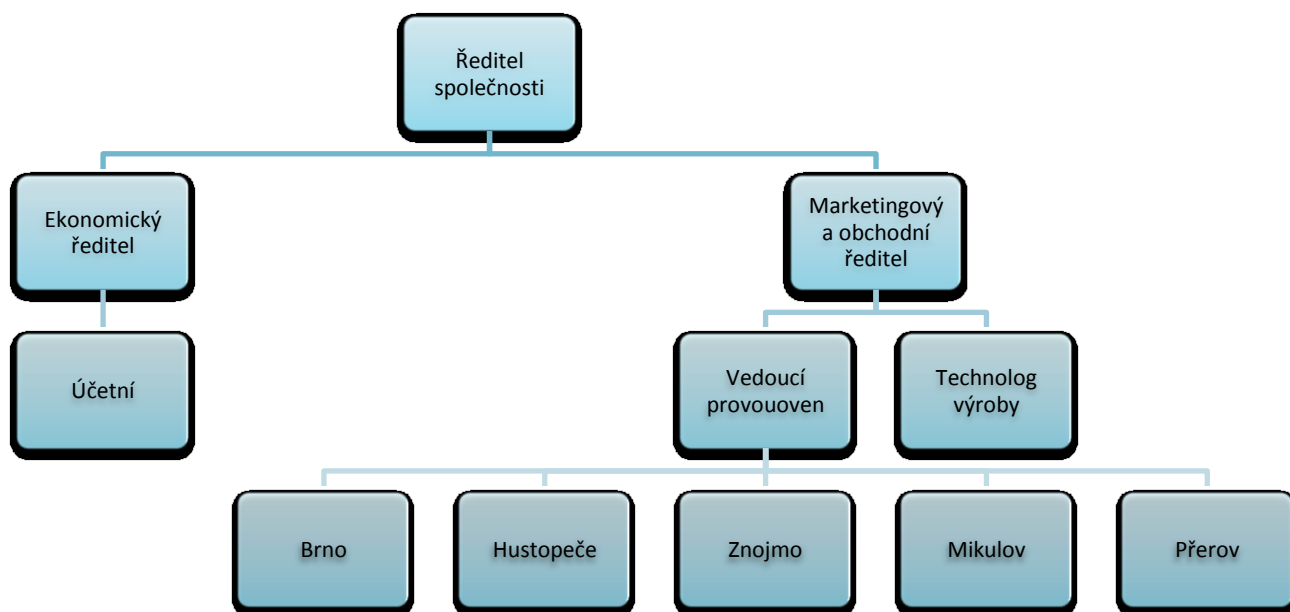
Další, ne méně důležitý výčet činností společnosti TRANSBETON, s. r. o. je stručně popsán v tabulce č. 5.

TRANSBETON, s. r. o. – předmět podnikání
❖ pronájem nemovitostí, bytových a nebytových prostor bez poskytování jiných, než základních služeb
❖ silniční motorová doprava nákladní vnitrostátní
❖ výroba betonových směsí, betonového zboží a umělého kamene
❖ koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej

Tabulka č. 4. Předmět podnikání společnosti TRANSBETON, s. r. o.

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Organizační struktura společnosti TRANSBETON, s. r. o.

Obrázek 2. Organizační struktura společnosti TRANSBETON, s. r. o.

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

V čele společnosti stojí ředitel, který je zároveň jednatelem a také 100% vlastníkem. Z organizační struktury plyne hierarchické uspořádání.

3.3. Produkty a provozovny

- výroba certifikovaného čerstvého betonu dle ČSN EN 206-1 Z3 (F.1, F.2), normy ČSN EN ISO 9001 a schválení ŘSD ČR
 - čerstvé transportbetony
 - beton podle normy ČSN EN 206-1
 - provzdušněný a samozhutnitelný beton podle normy ČSN EN 206-1
 - vodostavební betony
 - cementové malty
 - cementové malty - potěry
 - cementové malty zdící se zpracovatelností 36 hod
 - speciální produkty
 - kamenivo stmelené cementem (KSC I, KSC II)

- LiaporBeton – lehčený beton
 - lehké a těžké betony
 - cementopopílkové směsi a cementové mléko
 - cementobetonové kryty
 - kamenivo stmelené hydraulickým pojivem
 - stabilizované podklady
- přeprava betonu autodomíchávači (mixy) o objemu 5 m³, 7 m³ a 9 m³
 - čerpaní betonu do vzdáleností 28 - 47 m, halové čerpadlo s dosahem 31 m
 - prodej kameniva (písek, štěrk, štěrkodeř a štěrkopísek vč. dopravy), ukládka inertních odpadů.

Základem každé betonové směsi je cement, daný druh kamení a voda. V betonárnách se betonové směsi vytvářejí podle různých receptur. Do mísícího zařízení se navezou složky hrubého a drobného kameniva, dále cement (a to vše v množství dle konkrétní receptury) a nakonec voda a plastifikační přísady. Důkladně se vše promísí a výsledkem je konkrétní druh betonu. Beton pak dále pokračuje do autodomíchávače, ve kterém je převezen ke konečnému zákazníkovi.

Celoroční automatický, počítačem řízený provoz je ve všech provozovnách. Betonárna v Přerově, Brně a Znojmě je pro zimní období vybavena zařízením pro ohřev záměsové vody a zařízením pro předehřev kameniva. Součástí všech betonáren je i recyklační zařízení pro zpracování zbytkového betonu.

Betonárna Přerov

Věžová betonárna typ Stetter V 0,75 M s hodinovým výkonem 50 m³ čerstvého betonu. Je nejnovější betonárnou, nově od 1. 12. 2010.

Obrázek č. 3. Betonárna Přerov

Betonárna Brno

Věžová betonárna typ Stetter V2,0-M s míchačkou BHS DKX 2,0 a hodinovým výkonem 90 m³ čerstvého betonu.

Obrázek č. 4. Betonárna Brno

Betonárna Hustopeče

Horizontální betonárna typu STETTER H1-RS s hodinovým výkonem 55 m³ čerstvého betonu.

Obrázek č. 5. Betonárna Hustopeče

Betonárna Mikulov

Betonárna typu SB 30 s hodinovým výkonem 30 m³ čerstvého betonu.

Obrázek č. 6. Betonárna Mikulov

Betonárna Znojmo

Betonárna typ Stetter M1 s hodinovým výkonem 45 m³ čerstvého betonu.

Obrázek č. 7. Betonárna Znojmo

Betonárna Skalice nad Svitavou

Betonárna typ STASIS SB 20 s ověřeným hodinovým výkonem 18 m³ čerstvého betonu.

Obrázek č. 8. Betonárna Skalice nad Svitavou

4. Praktická část

Praktická část zkoumá a hodnotí finanční situaci konkrétního podniku. Do výpočtů jsou interpretována reálná data společnosti TRANSBETON, s. r. o. na základě rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

4.1. Analýza stavových ukazatelů

Zdroj dat pro tuto analýzu je čerpán převážně z rozvahy a VZZ kde jsou posuzovány hodnoty jednotlivých položek. Základem analýzy stavových ukazatelů je horizontální a vertikální analýza. Předmětem průzkumu budou roky 2007, 2008 a 2009.

4.1.1. Horizontální analýza položek aktiv a pasiv

Horizontální analýza zkoumá změny absolutních ukazatelů. Důležité jsou informace alespoň ze dvou let po sobě jdoucích. Prvně zkoumáme absolutní změnu, jako rozdíl mezi hodnotou x a hodnotou $x-1$ a poté vypočítáme procentuální změnu.³⁶ Kdy poslouží již vypočítaná absolutní změna v poměru s hodnotou původní v daném roce.

Horizontální analýza položek aktiv:

Aktiva	(2006)2007		(2007)2008		(2008)2009	
	v tis. Kč	V %	V tis. Kč	V %	V tis. Kč	V %
Aktiva celkem	21 570	28,55%	19 657	20,65%	- 15 796	- 19,89
Stálá aktiva	21 422	44,24%	9 115	15,84%	- 8 315	- 16,89
Dlouhodobý hmotný majetek	21 422	44,24%	9 115	15,84%	- 8 315	-16,89
Pozemky	9 699	100,00%	0	0,00%	0	0
Stavby	5 266	100,00%	11 937	69,39%	- 665	- 4,02
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	- 880	-3,37%	4 481	14,64%	-7 839	- 34,44
Nedokončený DHM	4 686	100,00%	-4 652	-138%	178	80,54
Poskytnuté zálohy na DHM	2 651	100,00%	-2 651	-	-	-
Oběžná aktiva	300	1,12%	10 013	27,21%	-7 204	- 24,34
Zásoby	482	44,71%	366	25,35%	- 146	- 11,25

³⁶ Hodnota x – hodnota daného roku
Hodnota $x-1$ – hodnota předešlého roku

Materiál	373	38,49%	475	32,89%	- 146	- 11,25
Zboží	109	100,00%	-109	-	-	-
Krátkodobé pohledávky	-1 115	-5,02%	7 452	25,10%	- 5 554	- 23,02
Pohledávky z obchodních vztahů	-3 654	-18,55%	9 767	33,15%	- 5 530	- 23,11
Stát – daňové pohledávky	2 515	100,00%	-2 403	-22x	- 112	-
Krátkodobé poskytnuté zálohy	21	100,00%	68	76,40%	99	52,66
Dohadné účty aktivní	0	-	16	100,00%	- 16	-
Jiné pohledávky	3	0,00%	4	100,00%	5	41,67
Krátkodobý finanční majetek	933	26,81%	2 195	38,68%	- 1504	- 36,06
Peníze	279	100,00%	69	19,83%	74	17,54
Účty v bankách	654	20,43%	2 126	39,91%	- 1578	- 42,09
Časové rozlišení	-152	-44,19%	529	60,60%	- 275	- 45,99
Náklady příštích období	-152	-44,19%	529	60,60%	- 275	- 45,99

Tabulka č. 5. Horizontální analýza aktiv v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Z tabulky č. 6 je patrná rostoucí tendence, až v roce 2009 hodnoty značně klesly. V roce 2007 a 2008 je z rozvahy zřejmé, že největší část celkových aktiv tvoří dlouhodobý majetek. Dlouhodobý majetek vzrostl v roce 2007 na 48, 421 mil. Kč a v roce 2008 dokonce na 57, 536 mil. Kč a to převážně díky modernizaci Brněnské provozovny a následné výstavbě provozovny ve Znojmě. V roce 2009 klesl dlouhodobý majetek v důsledku ekonomické krize.

Oběžná aktiva jsou druhou nejvýznamnější položkou aktiv v rozvaze. Opět lze vidět rostoucí tendence v letech 2007, 2008 a v roce 2009 náhlý pokles. V roce 2007 vzrostly oběžná aktiva pouze o 1,12%, zato v roce 2008 o 27,21%. Největší část oběžných aktiv tvoří pohledávky z obchodních vztahů, které v roce 2008 vzrostly o 33,15%, tedy na hodnotu 29, 685 mil. Kč. (z celkových 36, 804 mil. Kč). Toto vše ukazuje na špatnou platební morálku odběratelů. Pro společnost je podstatné, aby pohledávky rostly pomaleji než závazky. V roce 2009 oběžná aktiva klesla o 7, 204 mil. Kč v důsledku špatné situací na trhu.

Hodnoty krátkodobého finančního majetku jsou kolísavé, v roce 2007 a 2008 postupný růst a následně v roce 2009 opětovný pokles. Nejvýznamnější položkou krátkodobého finančního majetku jsou účty v bankách. V roce 2007 vzrostly o 20,43% a v roce 2008 dokonce o 39,9%, respektive o 2, 126 mil. Kč.

Horizontální analýza položek pasiv:

Pasiva	(2006)2007		(2007)2008		(2008)2009	
	v tis. Kč	V %	V tis. Kč	V %	V tis. Kč	V %
Pasiva celkem	21 570	28,55%	19 657	20,65%	- 15 796	- 19,89
Vlastní kapitál	2 042	10,59%	12 862	40,01%	6 800	17,46
Základní kapitál	0	0,00%	0	0,00%	0	0
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	0	0,00%	0	0,00%	0	0
Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	0	0,00%	0	0,00%	0	0
Výsledky hospodaření minulých let	8 258	49,94%	2 638	13,76%	12 862	40,15
Nerozdělený zisk minulých let	8 258	49,94%	2 638	13,76%	12 862	40,15
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	-6 216	-3,4x	10 224	79,49%	- 6 062	- 89,15
Cizí zdroje	19 528	34,70%	6 792	10,77%	- 22 812	- 56,67
Dlouhodobé závazky	12 091	100,00%	5 186	30,02%	- 517	- 3,08
Závazky ke společníkům, členům družstva a účastníkům sdružení	10 710	100,00%	3 974	27,06%	- 442	- 3,1
Jiné závazky	0	-	231	100,00%	- 53	- 29,78
Odložený daňový závazek	1 381	100,00%	981	41,53%	- 22	- 0,94
Krátkodobé závazky	-1 690	-5,80%	5 866	16,76%	- 18 035	106,32
Závazky z obchodních vztahů	4 849	17,13%	3 834	11,93%	- 16 797	- 109,43
Závazky ke společníkům, členům družstva a účastníkům sdružení	-5 007	-	415	100,00%	- 415	-
Závazky k zaměstnancům	11	2,72%	193	32,33%	- 28	- 4,92
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	5	2,01%	119	32,34%	- 36	- 10,84
Stát – daňové závazky a dotace	-1 494	-17x	1 102	92,45%	- 618	- 107,67
Dohadné účty pasivní	-74	-132,14%	172	75,44%	- 154	- 208,11
Jiné závazky	20	95,24%	31	59,62%	13	20
Bankovní úvěry a výpomoci	9 127	60,64%	-4 260	-39,48%	- 4 260	- 65,24
Bankovní úvěry dlouhodobé	10 790	0,00%	-4 260	100,00%	- 4 220	- 182,68
Krátkodobé bankovní úvěry	-1 620	-38,03%	0	0,00%	- 40	- 0,95
Krátkodobé finanční výpomoci	-43	-	0	-	-	-
Časové rozlišení	0	-	3	100,00%	219	100
Výdaje příštích období	0	-	3	100,00%	216	98,63

Tabulka č. 6. Horizontální analýza pasiv v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

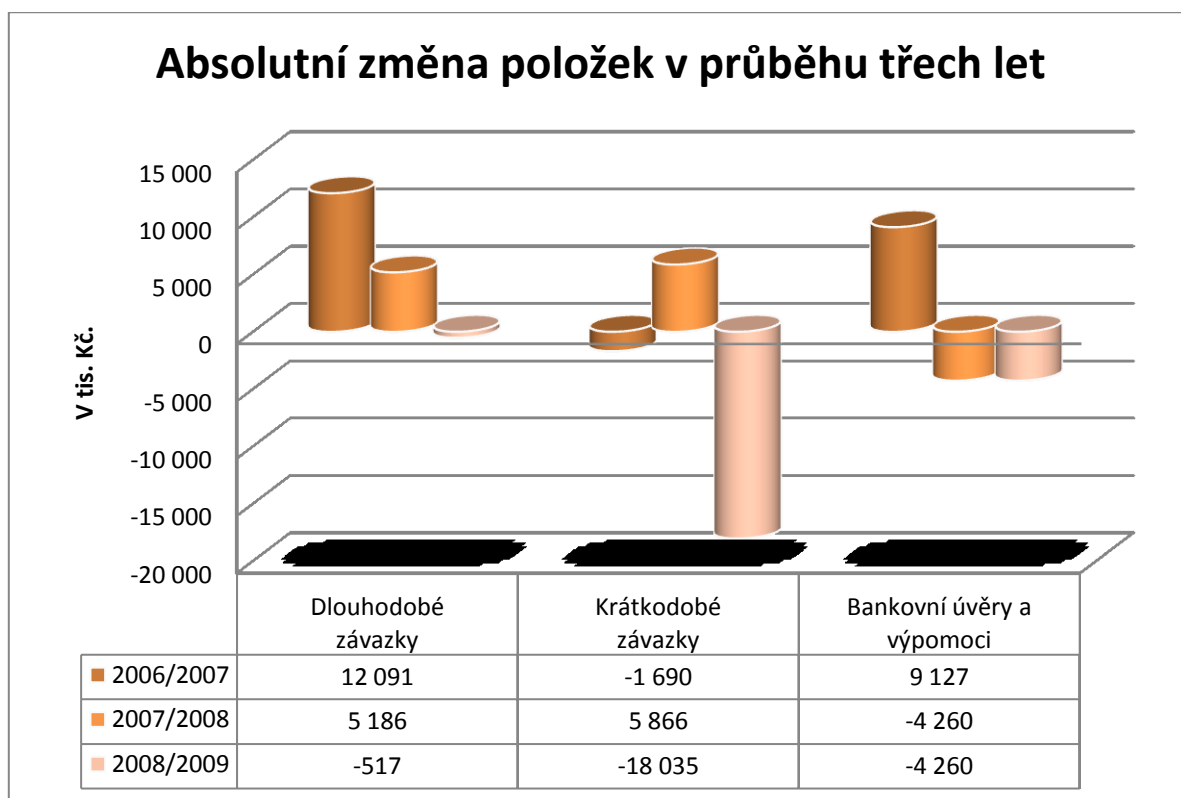
Horizontální analýza pasiv má velice podobný průběh jako analýza aktiv. Rostoucí tendence roku 2007 a 2008 a následný pokles téměř všech hodnot v roce 2009, a to díky

vyvrcholení finanční krize ve stavebnictví. Celková pasiva v roce 2007 – 75, 556 mil. Kč, v roce 2008 – 95, 213 mil. Kč a v roce 2009 – 79, 417 mil. Kč.

Hodnoty vlastního kapitálu jsou ve všech třech letech rostoucí. V roce 2007 vzrostly o 10,59%, v roce 2008 dokonce o více než 40% a v roce 2009 o 17,46%. A to díky nerozdělenému zisku z minulých let a výsledku hospodaření běžného účetního období. Nerozdělený zisk se pohyboval v roce 2007 okolo 16, 5 mil. Kč, v roce 2008 okolo 19, 2 mil. Kč a v roce 2009 dokonce okolo 32 mil. Kč.

Cizí zdroje jsou nejobsáhlejší položkou pasiv. V roce 2007 a 2008 je zaznamenán rostoucí trend a v roce 2009 opět pokles. Největší podíl nesou položky – Závazky z obchodních vztahů a Bankovní úvěry a výpomoci.

Z grafu č. 1. jsou patrné dvě extrémní hodnoty. Ta první je růst dlouhodobých závazků v roce 2007 oproti roku 2006, jelikož v roce 2006 byly dlouhodobé závazky nulové. Ta druhá extrémní hodnota je u položky krátkodobé závazky, která se v roce 2009 snížila o více než 18 mil. Kč oproti roku předchozímu.

Graf č. 1. Porovnání třech položek pasiv v průběhu let 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

4.1.2. Vertikální analýza položek aktiv a pasiv

Vertikální analýza umožňuje zkoumat podíl aktiv a pasiv na tvorbě zisku. V tabulce č. 8 a 9 jsou všechny hodnoty poměřovány a procentuálně vypočteny k celkovým aktivům, respektive k celkovým pasivům.

Vertikální analýza položek aktiv:

Aktiva	2007		2008		2009	
	V tis. Kč	v %	V tis. Kč	v %	V tis. Kč	v %
Aktiva celkem	75 556	100%	95 213	100%	79 417	100%
Stálá aktiva	48 421	64,09%	57 536	60,43%	49 219	61,98%
Dlouhodobý hmotný majetek	48 421	64,09%	57 536	60,43%	49 219	61,98%
Pozemky	9 699	12,84%	9 599	10,082%	9 599	12,09%
Stavby	5 266	6,97%	17 203	18,068%	16 538	20,82%
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	26 119	34,57%	30 600	32,14%	22 761	28,66%
Nedokončený DHM	4 686	6,2%	34	0,036%	221	0,28%
Poskytnuté zálohy na DHM	2 651	3,51%	0	0%	0	0%
Oběžná aktiva	26 791	35,46%	36 804	38,65%	29 600	37,27
Zásoby	1 078	1,43%	1 444	1,52%	1 298	1,63
Materiál	969	1,28%	1 444	1,52%	1 298	1,63
Zboží	109	0,14%	0	0%	0	0
Krátkodobé pohledávky	22 233	29,43%	29 685	31,18%	24 131	30,39
Pohledávky z obchodních vztahů	19 694	26,07%	29 461	30,94%	23 941	30,13
Stát – daňové pohledávky	2 515	3,33%	112	0,12%	0	0
Krátkodobé poskytnuté zálohy	21	0,028%	89	0,093%	188	0,24
Dohadné účty aktivní	0		16	0,017%	0	0
Jiné pohledávky	3	0,04%	7	0,007%	12	0,02
Krátkodobý finanční majetek	3 480	4,61%	5 675	5,96%	4 171	5,25
Peníze	279	0,37%	348	0,37%	422	0,53
Účty v bankách	3 201	4,24%	5 327	5,59%	3 749	4,72
Ostatní aktiva	344	0,64%	873	0,92%	598	0,75
Časové rozlišení	344	0,64%	873	0,92%	598	0,75
Náklady příštích období	344	0,64%	873	0,92%	598	0,75

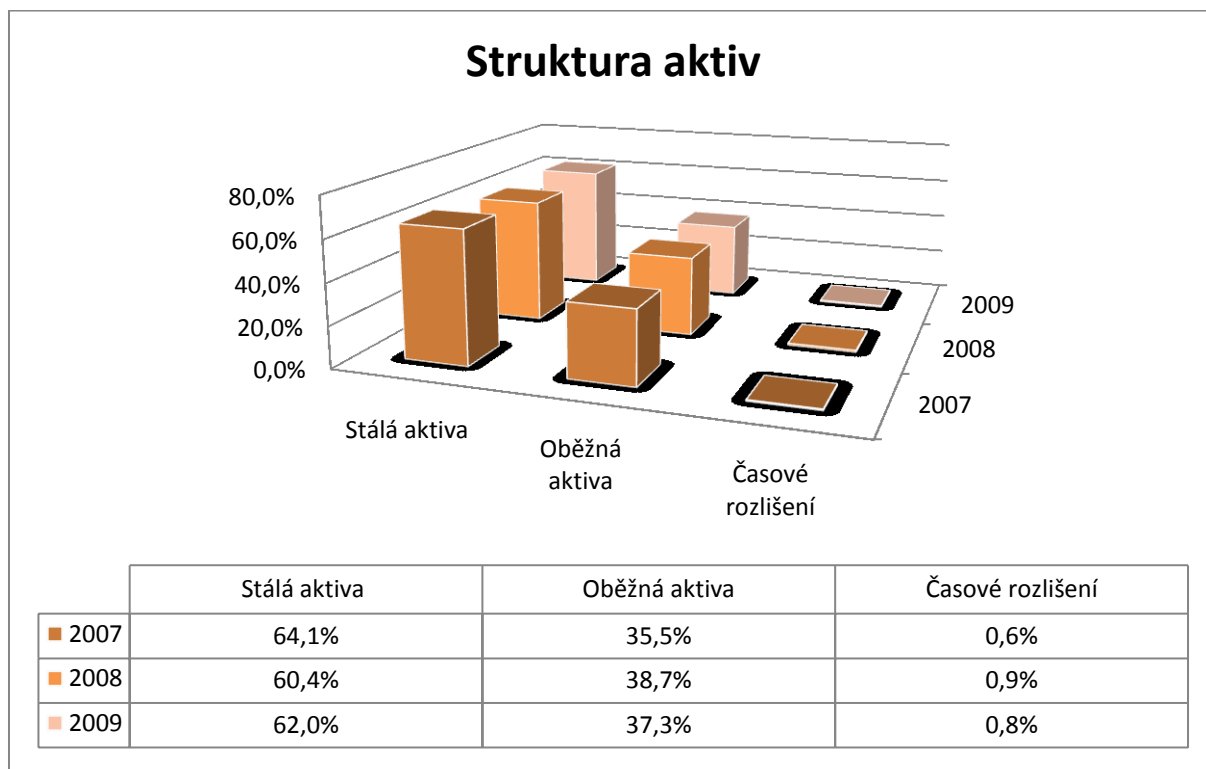
Tabulka č. 7. Vertikální analýza aktiv v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Z tabulky č. 8 je patrná převaha stálých aktiv nad ostatními položkami, což je potvrzeno v grafu č. 1, kde jsou stálá aktiva porovnávána s dalšími významnými položkami

aktiv. V roce 2007 tvořila stálá aktiva více než 64% z celkových aktiv, v roce 2008 to bylo 60% a v roce 2009 necelých 62% z celkových aktiv.

Oběžná aktiva jsou tvořena zásobami, krátkodobými pohledávkami a krátkodobý finančním majetkem. Hodnoty položky zásoby mají v roce 2007 a 2008 rostoucí tendenci. V roce 2008 vzrostly dokonce o více než 38% oproti roku předcházejícímu. A to díky nově vybudovaným výrobním kapacitám a příznivé situaci na trhu.

Graf č. 2. Struktura aktiv v letech 2007 až 2009

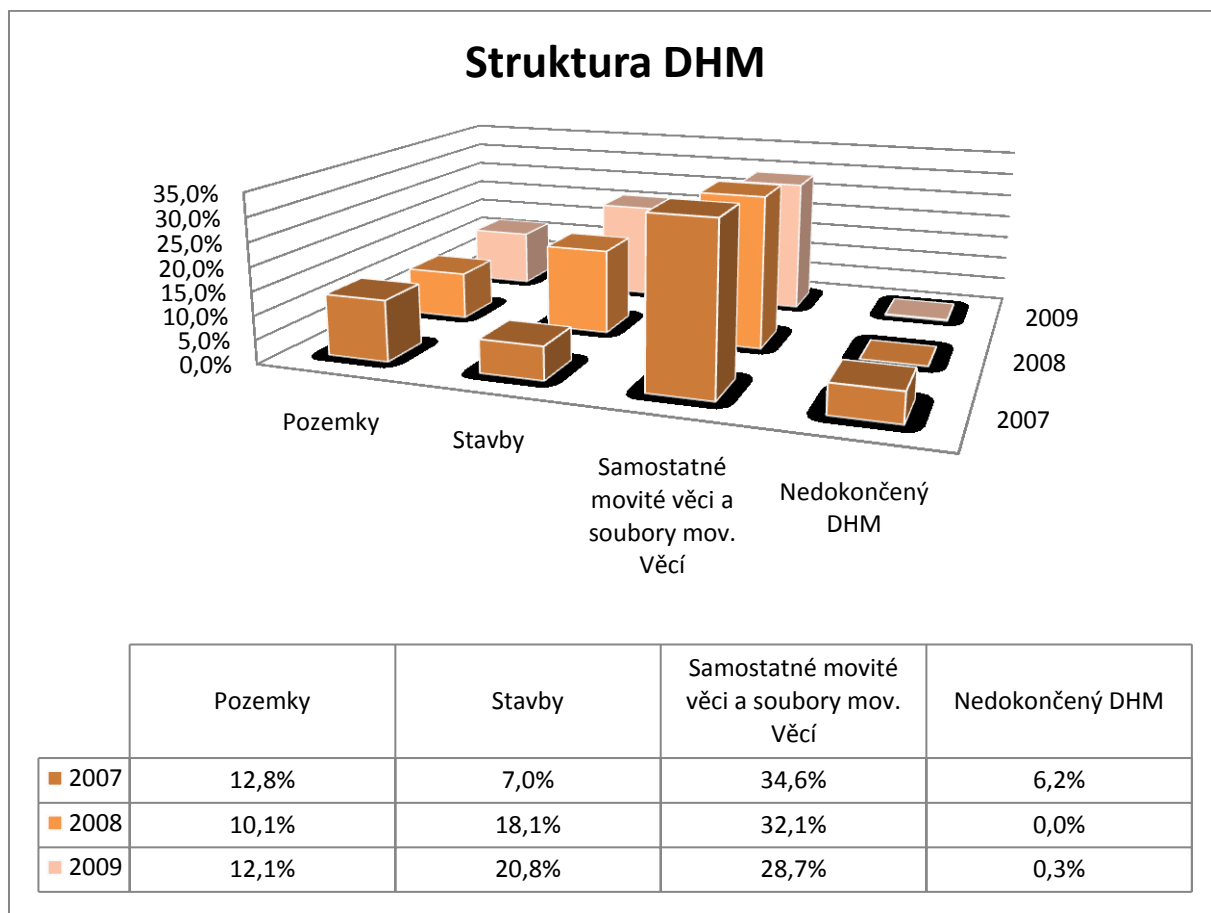
Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Krátkodobé pohledávky dosahují nejvyšší hodnoty v roce 2008 a to přes 29 mil. Kč, kde nejobsáhlejší položkou jsou pohledávky z obchodních vztahů. Společnost TRANSBETON, s. r. o. eviduje vysoký počet pohledávek, které jsou po lhůtě splatnosti. Společnost by se měla snažit tyto pohledávky eliminovat.

Krátkodobý finanční majetek je opět nejvýraznější v roce 2008, téměř celou jeho hodnotu tvořily účty v bankách, které se podílejí 5,59% na celkových aktivech.

Zanedbatelnou položkou jsou hodnoty časového rozlišení, což vypovídá o kapitálově těžké společnosti.

Převážnou část stálých aktiv tvoří dlouhodobý majetek, který lze dělit na položky: pozemky, stavby, samostatné movité věci a soubory movitých věcí a nedokončený DHM, viz graf č. 3.

Graf č. 3. Struktura DHM v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Z grafu č. 3 lze pozorovat převažující položku samostatně movitých věcí a souboru movitých věcí, která má největší podíl na tvorbě DHM. Její klesající tendence, především v roce 2008, je způsobená procentuálním vyjádřením k celkovým aktivům, které byly v roce 2008 nejvyšší. V roce 2007 činila položka samostatných movitých věcí a souborů movitých věcí 26, 119 mil. Kč, v roce 2008 to bylo 30, 6 mil. Kč a v roce 2009 jen 22, 761 mil. Kč. Lze tvrdit, že rok 2008 byl rokem velice produktivním.

Hodnota položek pozemků je ve všech třech zkoumaných letech stejná (9, 699 mil. Kč). Procentuálně vzhledem k hodnotě stálých aktiv je nejobsáhlejší v roce 2007, kdy představovala téměř 13% z celkových aktiv.

Vertikální analýza položek pasiv:

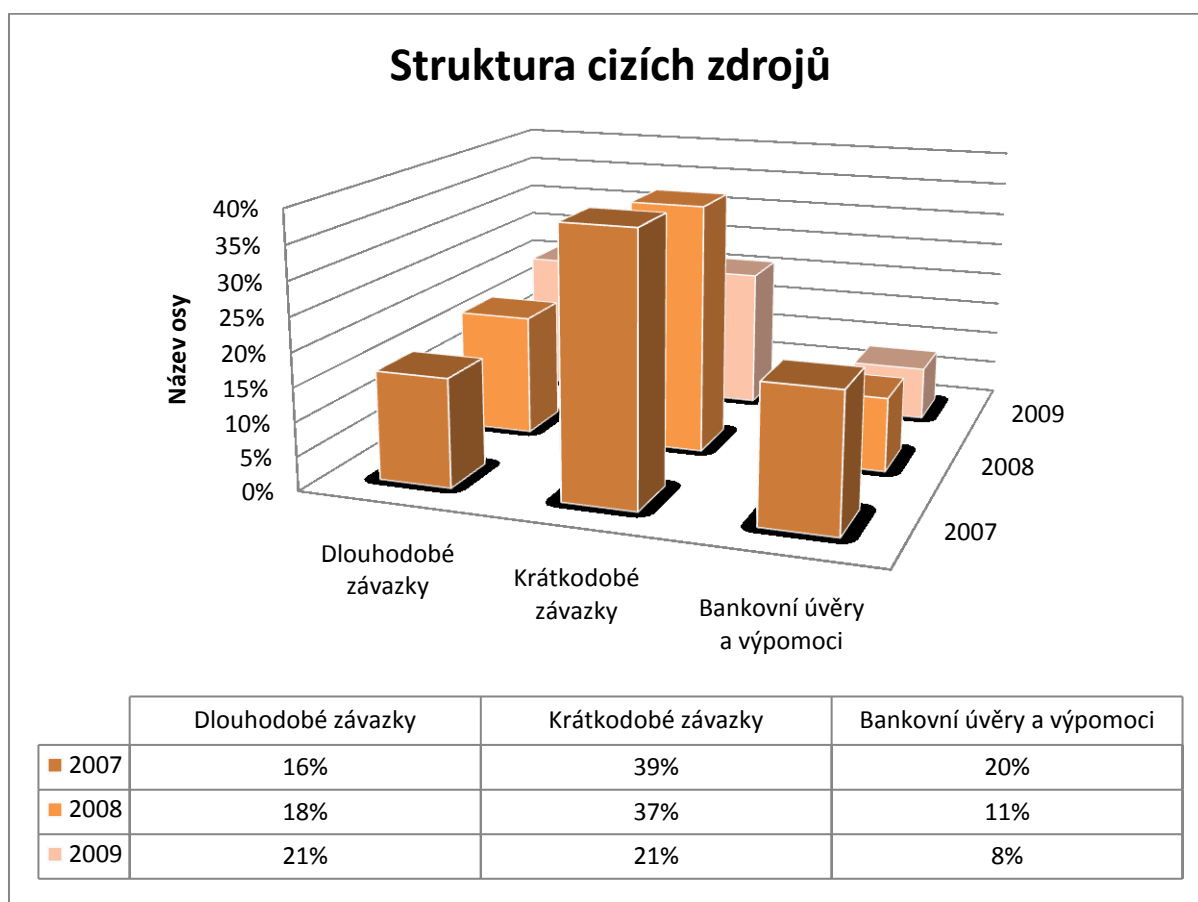
Pasiva	2007		2008		2009	
	V tis. Kč	V %	V tis. Kč	V %	V tis. Kč	V %
Pasiva celkem	75 556	100	95 213	100	79 417	100
Vlastní kapitál	19 283	25,52	32 145	33,76	38 945	49,04
Základní kapitál	100	0,1	100	0,11	100	0,13
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	10	0,01	10	0,01	10	0,01
Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	10	0,01	10	0,01	10	0,01
Výsledky hospodaření minulých let	16 535	21,88	19 173	20,14	32 035	40,34
Nerozdělený zisk minulých let	16 535	21,88	19 173	20,14	32 035	40,34
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	2 638	3,49	12 862	13,51	6 800	8,56
Cizí zdroje	56 273	74,48	63 065	66,24	40 256	50,69
Dlouhodobé závazky	12 091	16,002	17 277	18,15	16 760	21,1
Závazky ke společníkům, členům družstva a účastníkům sdružení	10 710	14,17	14 684	15,42	14 242	17,93
Jiné závazky	0	0	231	0,24	178	0,22
Odložený daňový závazek	1 381	1,83	2 362	2,48	2 340	2,95
Krátkodobé závazky	29 132	38,56	34 998	36,76	16 965	21,36
Závazky z obchodních vztahů	28 312	37,47	32 146	33,76	15 349	19,33
Závazky ke společníkům, členům družstva a účastníkům sdružení	0	0	415	0,44	0	0
Závazky k zaměstnancům	404	0,53	597	0,63	569	0,72
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	249	0,33	368	0,39	332	0,42
Stát – daňové závazky a dotace	90	0,12	1 192	1,25	576	0,72
Dohadné účty pasivní	56	0,07	228	0,24	74	0,093
Jiné závazky	21	0,03	52	0,055	65	0,082
Bankovní úvěry a výpomoci	15 050	19,92	10 790	11,33	6 530	8,22
Bankovní úvěry dlouhodobé	10 790	14,28	6 530	6,86	2 310	2,91
Krátkodobé bankovní úvěry	4 260	5,64	4 260	4,47	4 220	5,31
Ostatní pasiva	0	0	0	0	219	0,28

Tabulka č. 8. Vertikální analýza pasiv v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Vertikální analýza pasiv má podobnou strukturu jako vertikální analýza aktiv. Největší procentuální podíl na celkových pasivech mají položky vlastní kapitál a ostatní zdroje. Vývoj hodnot položky vlastní kapitál je různorodý. V roce 2007 činil 19, 283 mil. Kč a podílel se na celkových pasivech více jak 25%. V roce 2008 velice vzrostl a to na hodnotu přes 32, 1 mil. Kč a podílel se 33% na celku. Oproti tomu v roce 2009 klesl na necelých 38 mil. Kč, ale jeho podíl byl za všechny tři zkoumané roky nejvyšší (49%).

Cizí zdroje jsou tvořeny dlouhodobými závazky, krátkodobými závazky a bankovními úvěry a výpomoci.

Graf č. 4. Struktura cizích zdrojů v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Jak lze vidět v grafu č. 4, krátkodobé závazky jsou nejvýraznější položkou. Podíl této položky na celkových pasivech je průměrně ve všech sledovaných letech okolo 64%. Jsou tvořeny převážně hodnotou položky závazků z obchodních vztahů, která v roce 2008 činila 32 mil. Kč.

Bankovní úvěry a výpomoci měly v roce 2007 a 2008 převážně dlouhodobý charakter.

4.2. Analýza tokových a rozdílových ukazatelů

Informační data jsou čerpány převážně z výkazů zisků a ztrát.

4.2.1. Čistý pracovní kapitál

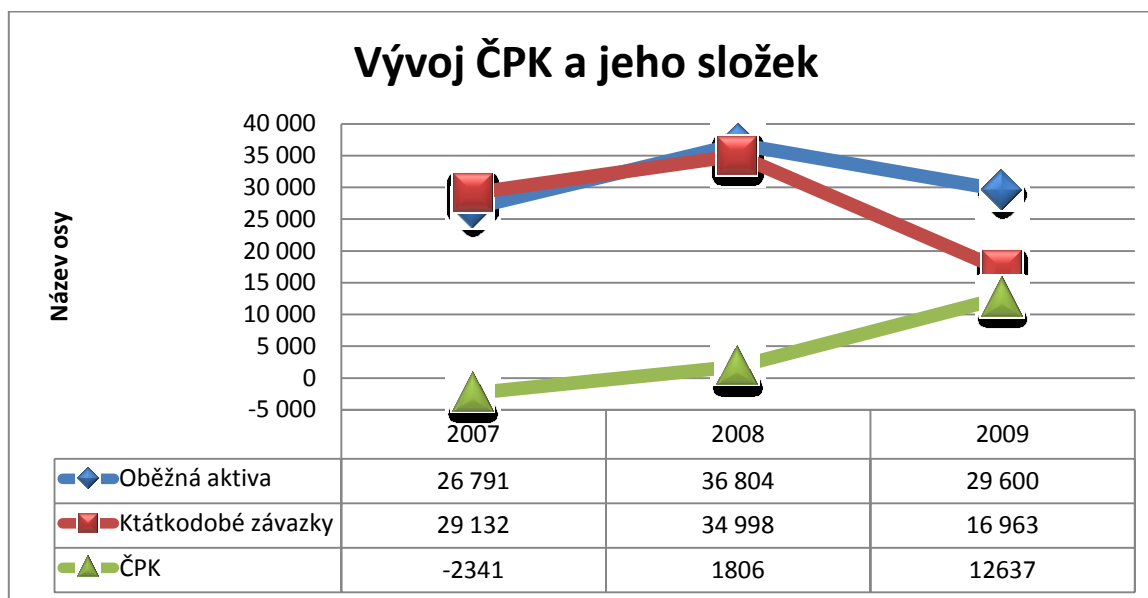
Ukazatel se stanovuje jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky.

	2007	2008	2009
ČPK	26 791 – 29 132 = - 2 341	36 804 – 34 998 = 1 806	29 600 – 16 963 = 12 637

Tabulka č. 9. Vývoj hodnot ČPK v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Rostoucí tendence čistého pracovního kapitálu vypovídají o dobré bonitě společnosti TRANSBETON, s. r. o. V roce 2007 byla hodnota záporná, jelikož krátkodobé závazky převyšovaly oběžná aktiva. V roce 2008 a 2009 již byly hodnoty kladné. Společnost tímto ukáže, že je schopná v daném okamžiku splatit část svých krátkodobých pohledávek a nadále pracovat, byť ve zmenšeném rozsahu.

Graf č. 5. Vývoj ČPK a jeho složek v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

4.2.2. Analýza tržeb

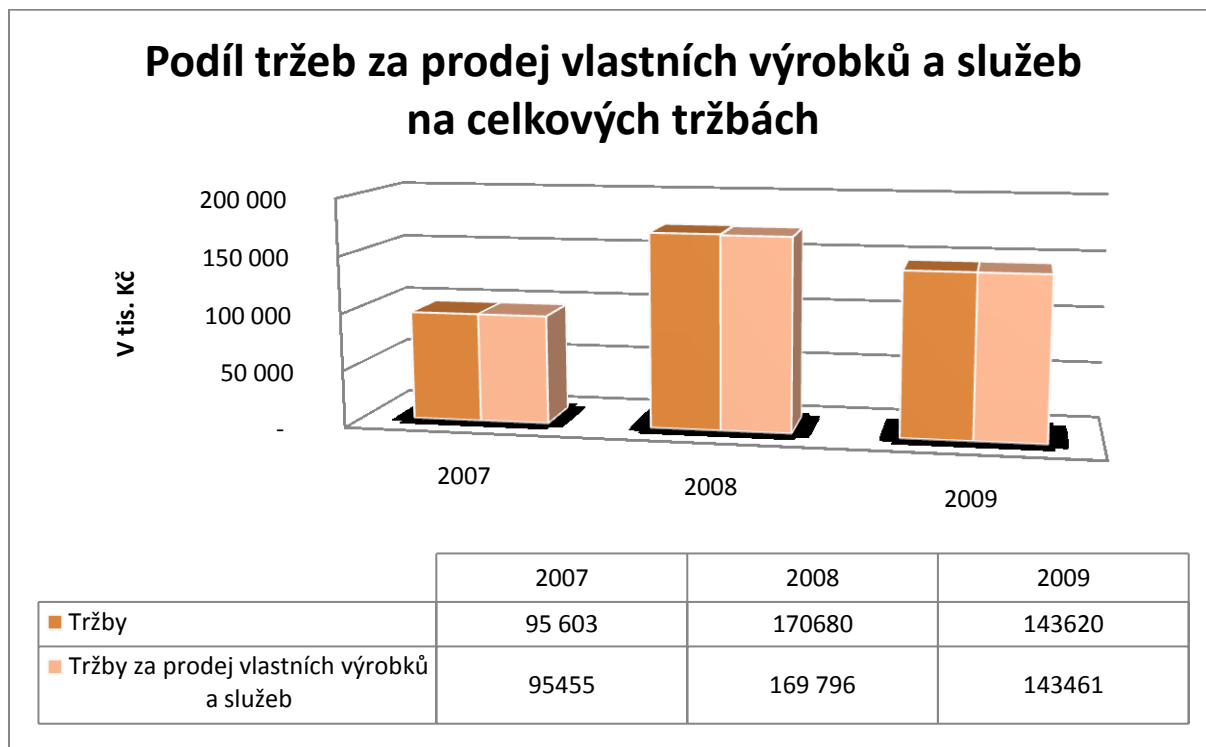
Je zřejmé, že největší podíl na zisku společnosti TRANSBETON, s. r. o. tvoří tržby za prodej zboží, tržby za prodej vlastních výrobků a služeb a tržby z prodeje dlouhodobého majetku. V tabulce č. 11 jsou tyto položky vybrány z výkazu zisků a ztráty a porovnávány s celkovými tržbami.

Analýza tržeb	2007		2008		2009	
	V tis. Kč	V %	V tis. Kč	V %	V tis. Kč	V %
TŽBY	95 603	100%	170 680	100%	143 620	100%
Tržby za prodej zboží	0	0%	294	0,17%	0	0%
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	95 455	99,85%	169 793	99,48%	143 461	99,89%
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	148	0,15%	593	0,35%	159	0,1%

Tabulka č. 10. Analýza tržeb v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Vývoj tržeb, jak je zjevné z tabulky č. 11, je kolísavý. Převážnou část tržeb tvoří položka tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. V roce 2008 tržby dosáhly hodnoty přes 170 mil. Kč. A to díky modernizaci Brněnské provozovny, výstavbě nové provozovny ve Znojmě a optimální situaci na trhu.

Graf č. 6. Podíl jednoho druhu tržeb na celkových tržbách v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

4.3. Analýza poměrových ukazatelů

Výsledné hodnoty budou u všech ukazatelů vypočítány poměrem hodnot převzatých převážně z rozvahy a výkazů zisků a ztráty.

4.3.1. Analýza rentability

Pomocí této analýzy společnost TRANSBETON, s. r. o. dokáže ohodnotit návratnost vloženého kapitálu.

	2007	2008	2009
Rentabilita celkových aktiv – ROA	0,03	0,14	0,09
Rentabilita vlastního kapitálu – ROE	0,14	0,40	0,17
Rentabilita investovaného kapitálu - ROCE	0,09	0,27	0,14
Rentabilita tržeb - ROS	0,04	0,10	0,06

Tabulka č. 11. Analýza rentability v letech 2007 až 2009

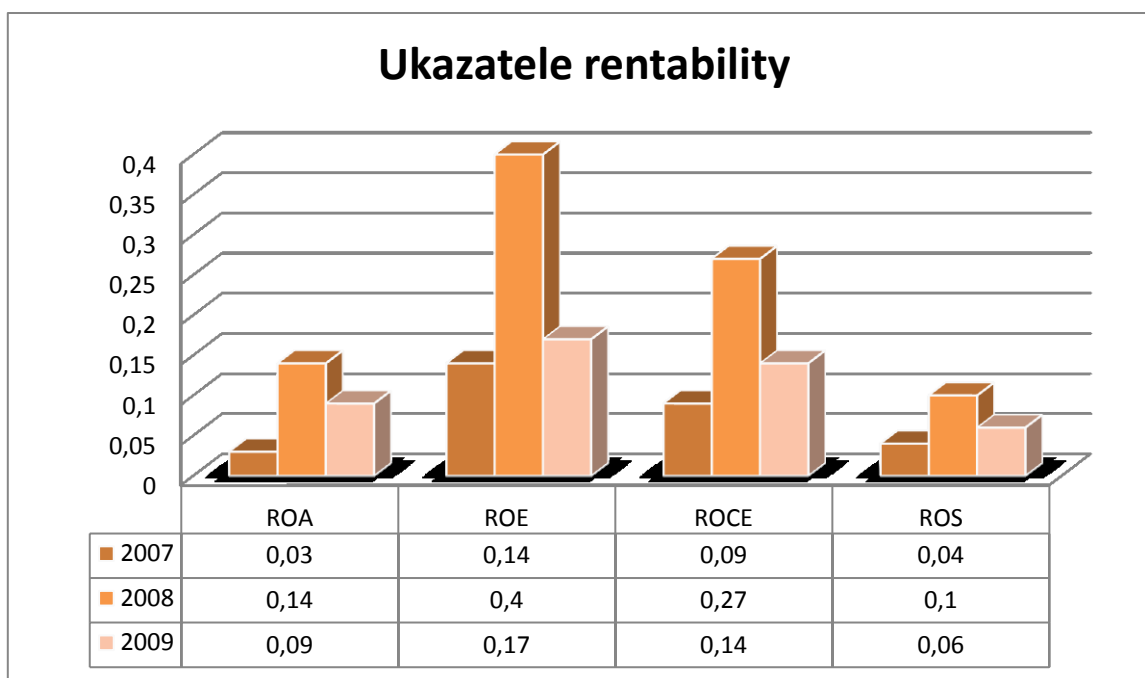
Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Rentabilita celkových aktiv má kolísavý charakter. Doporučená hranice je v tomto případě 9%. V roce 2007 se hodnota dostává pod tuto hranici s hodnotou 3%. Nejvyšší produkční sílu společnost TRANSBETON, s. r. o. zaznamenala v roce 2008, kde se rentabilita vyšplhala na hodnotu 14%.

Rentabilita vlastního kapitálu ukazuje, jakým způsobem dokáže společnost zhodnotit vlastní kapitál. Nastává obdobná situace, jako u rentability aktiv, kdy se v roce 2007 a 2009 hodnoty pohybují pod doporučenou hodnotou (36%), což je dáno nepříznivou situací na trhu. V roce 2008 společnost TRANSBETON, s. r. o. dostatečně zhodnotila vložený kapitál.

Rentabilita investovaného kapitálu ukazuje výnosnost dlouhodobého investovaného kapitálu. Doporučené hodnoty by se měly pohybovat mezi 9% až 36%. Jak je z tabulky č. 12 patrné, všechny tři zkoumané roky tyto hodnoty splňují.

Rentabilita tržeb je pro společnost TRANSBETON, s. r. o. velice podstatná. V roce 2008, vzrostla o 6% oproti roku předcházejícímu, a to hlavně díky rekonstrukci Brněnské betonárny, následné výstavbě betonárny ve Znojmě a příznivé situaci na trhu. Hodnoty roku 2007 a 2009 mají podobný charakter. Oborové hodnoty se pohybují mezi 2% a 6%, což společnost TRANSBETON, s. r. o. splnila v každém sledovaném roce.

Graf č. 7. Ukazatele rentability v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

4.3.2. Ukazatel aktivity

Analyzuje a vyjadřuje, jak společnost TRANSBETON, s. r. o. účinně a rychle využívá svůj majetek.

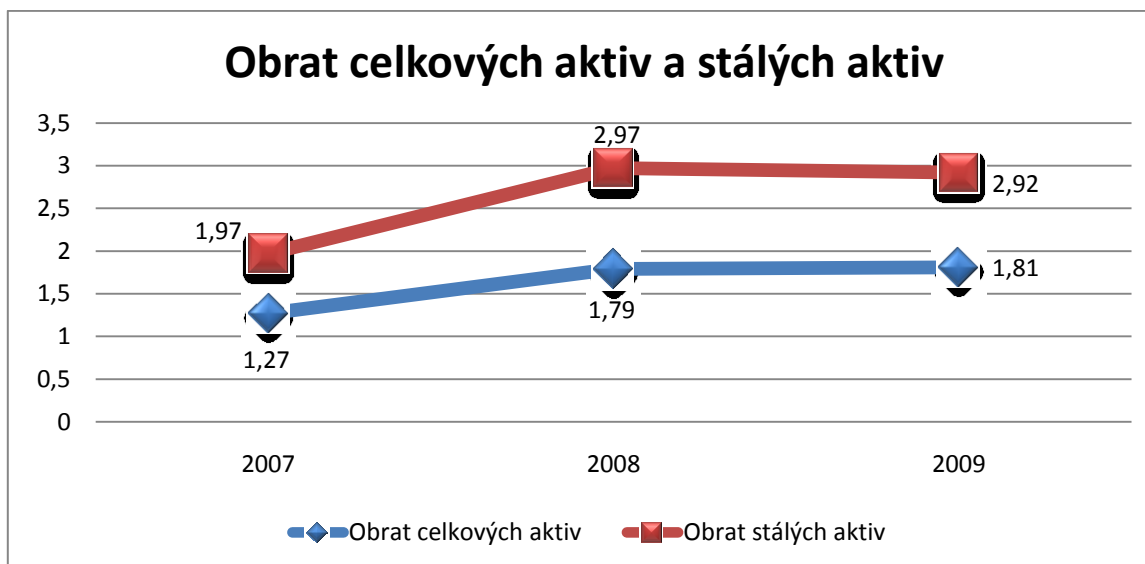
Ukazatele aktivity	2007	2008	2009
Obrat celkových aktiv	1,27	1,79	1,81
Obrat dlouhodobého majetku	1,97	2,97	2,92
Obrat zásob	88,69	118,2	110,65
Doba obratu zásob	4,06	3,05	3,25
Doba splatnosti pohledávek	83,72	62,61	60,49
Doba splatnosti závazků	109,7	73,82	42,52

Tabulka č. 12. Ukazatele aktivity v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Obrat celkových aktiv udává, kolikrát se celkové aktiva obrátí za rok a využijí se k tvorbě tržeb. Hodnoty tohoto ukazatele by neměly klesnout pod hodnotu 1, což společnost splňuje ve všech zkoumaných letech. V roce 2009 je hodnota nejvyšší - 1,81.

Obrat dlouhodobého majetku zkoumá využití strojů, budov, zařízení apod. Hodnoty by se měly pohybovat o něco výše než hodnoty obratu celkových aktiv. V roce 2007 je hodnota menší, než ve zbylých letech, ale i přes to společnost splňuje oborové kritéria hodnot.

Graf č. 8. Vývoj celkových a stálých aktiv v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování

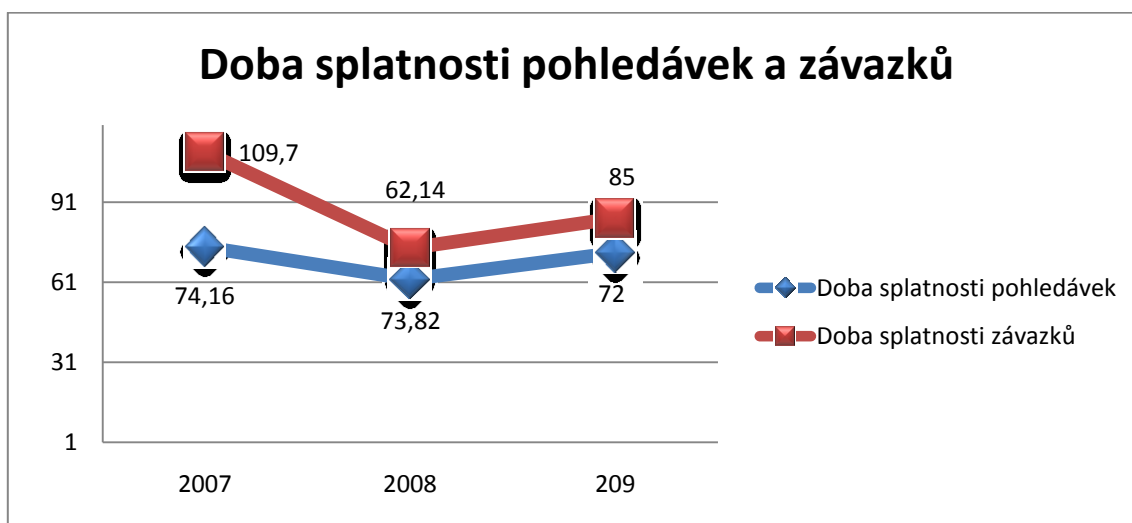
Obrat zásob udává počet prodaných položek zásob v průběhu roku a opětovné naskladnění. Všechny sledované roky se pohybují v intervalu mezi 88 a 118, což vypovídá o zásobovací schopnosti společnosti TRANSBETON, s. r. o., která si příliš velké zásoby netvoří.

Doba obratu zásob udává intenzitu využití zásob. Obecně platí, že každá společnost by měla usilovat o snížení doby obratu zásob a naopak o zvýšení obratovosti zásob. Doporučená hodnota doby obratu zásob je 60 dní. V tabulce č. 13 jsou vypočítány hodnoty odpovídající době obratu zásob za jeden den.

Doba splatnosti pohledávek ukazuje, jak dlouho se majetek společnosti nachází ve formě pohledávek. V předchozí kapitole už bylo na tento problém s pohledávkami upozorněno. Společnost TRANSBETON, s. r. o. by se měla snažit řešit a eliminovat tyto vysoké hodnoty. Nejlépe, kdyby se hodnoty doby splacení pohledávek a závazků co nejvíc přibližovaly. Doporučeno je stejně jako u obratu zásob 60 dní. A jak je z tabulky č. 12 patrné v roce 2009 se společnost TRANSBETON, s. r. o. této hodnotě velice přiblížila. Lze odhadovat, že do budoucna budou hodnoty dané společnosti zcela v pořádku.

Doba splatnosti závazků nezkoumá platební disciplínu odběratele, jako předchozí ukazatel, ale zkoumá vlastní platební disciplínu. Ukazatel má po celou zkoumanou dobu

klesající tendence. Zkoumaná společnost by se měla snažit držet krok ve splatnosti závazků s hodnotami splatnosti pohledávek. Jedině tak dokáže předejít případným potížím.

Graf č. 9. Doba splatnosti pohledávek a závazků v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

4.3.3. Ukazatel zadluženosti

Termín zadluženost vyjadřuje skutečnost, že společnost využívá k financování svých aktiv i cizí zdroje.

Ukazatel zadluženosti	2007	2008	2009
Celková zadluženost	74,48%	66,24%	50,69%
Ukazatel úrokového krytí	14,6	25,46	26,44
Samofinancování	25,52%	33,76%	49%
Doba splácení dluhů	7	2,5	2,2

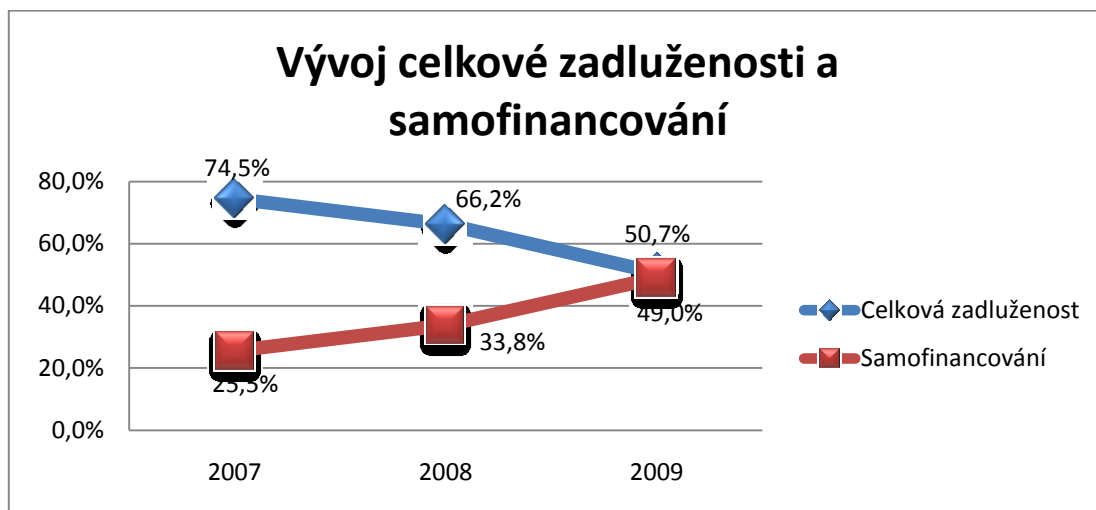
Tabulka č. 13. Ukazatele zadluženosti v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Celková zadluženost udává poměr celkových závazků k celkovým aktivům. Hodnoty u tohoto ukazatele jsou lepší spíše nižší. Z tabulky č. 14. je patrná klesající tendence hodnot v průběhu zkoumaného období. V roce 2007 a 2008 společnost TRANSBETON, s. r. o. disponovala rozsáhlými úvěry. Hodnota položky bankovní úvěry a výpomoci (přes 15 mil. Kč v roce 2007) se v roce 2008 snížila na 10, 790 mil. Kč, v roce 2009 dokonce hodnota klesla na 6, 5 mil. Kč. Finanční zatížení v letech 2007 a 2008 souvisely s výstavbou nové provozovny a s rekonstrukcí provozovny stávající.

Od celkového zadlužení se jistě odvíjí hodnoty položky samofinancování, která má zcela pochopitelně naprosto opačnou tendenci. Tedy hodnoty postupem let rostou.

Podrobně znázorněno v grafu č. 10.

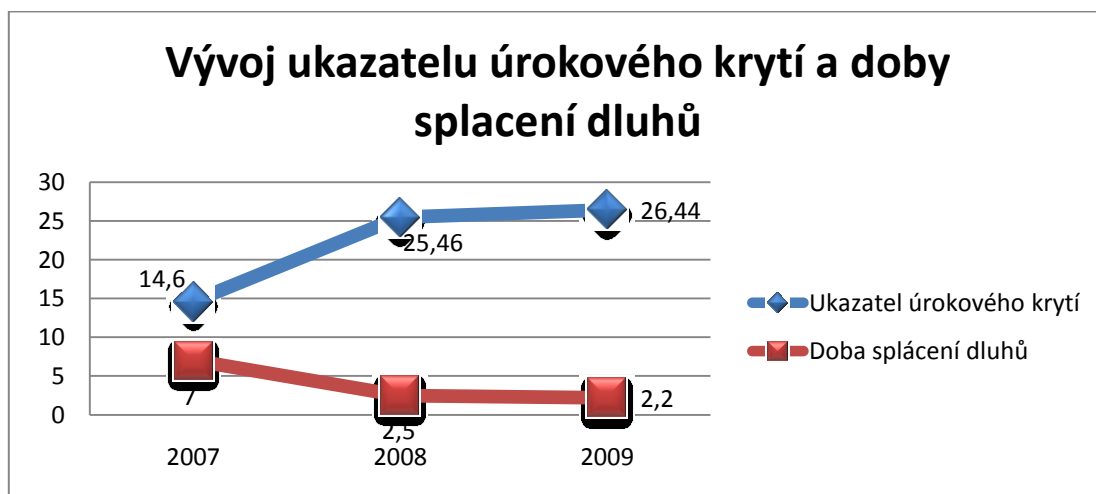

Graf č. 10. Vývoj celkové zadluženosti a samofinancování v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Ukazatel úrokového krytí udává, zda je dluhové zatížení pro společnost TRANSBETON, s. r. o. ještě únosné. Hodnoty tohoto ukazatele disponují rostoucí tendencí ve všech letech hodnocení a zcela splňují doporučené hodnoty. Je tedy jasné, že společnost je schopná na vysoké úrovni platit úrokové platby ze zisku.

Doba splácení dluhů udává časový horizont, za který je společnost schopná splatit své závazky při konstantních podmínkách. Je pochopitelné, že přijatelné hodnoty jsou nižší hodnoty. Nejlépe si společnost TRANSBETON, s. r. o. vedla v roce 2008 a 2009, kdy doba splácení klesla něco málo přes 2 roky.

Graf č. 11. Ukazatel úrokového krytí a doba splacení dluhů v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

4.3.4. Ukazatel likvidity

Likvidní podnik je takový, který dokáže přeměnit svůj majetek na prostředky, kterými je možné uhradit závazky.

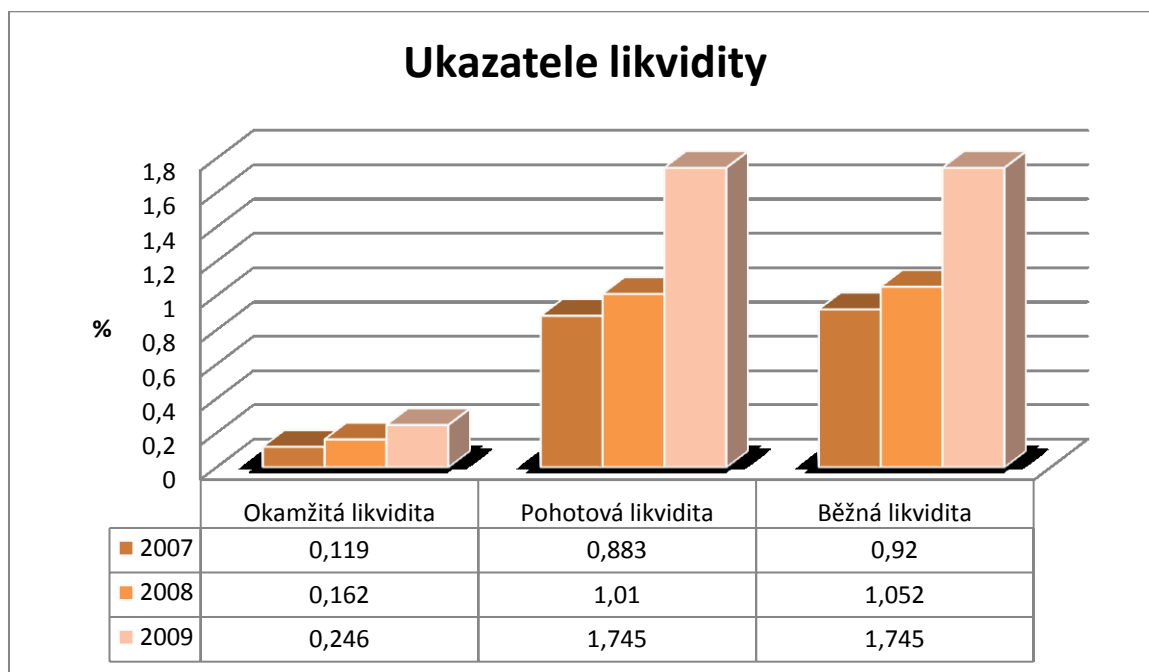
Ukazatel likvidity	2007	2008	2009
Okamžitá likvidita	0,119	0,162	0,246
Pohotová likvidita	0,883	1,010	1,745
Běžná likvidita	0,920	1,052	1,745

Tabulka č. 14. Ukazatel likvidity v letech 2007 až 2009.

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Okamžitá likvidita vyjadřuje to nejužší vymezení likvidity, patří sem jen ty nejlikvidnější položky. Doporučené hodnoty se pohybují mezi 0,2 až 0,6, z toho vyplývá, že společnost TRANSBETON, s. r. o. splňuje podmínky tohoto ukazatele pouze v roce 2009.

Pohotová likvidita, do níž vstupují části oběžných aktiv, je taky známa jako likvidita 2. stupně. Doporučené hodnoty jsou mezi 0,7 a 1,0. Jak je z grafu č. 12 patrné, všechny hodnoty zkoumaného období tuto podmínku splňují.

Graf č. 12. Ukazatele likvidity v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Běžná likvidita je likviditou 3. stupně. Hodnoty likvidity společnosti TRANSBETON, s. r. o. by se měly pohybovat mezi hodnotami 2 a 3. Výsledky v tabulce ukazují, že doporučenou hodnotu nesplňuje ani jedno ze zkoumaných období. To prognostikuje možné obtíže při získávání cizích zdrojů. Problém s likviditou bude podrobněji rozebrán v dalších kapitolách.

4.4. Souhrnné indexy hodnocení

Souhrnné indexy hodnocení budou prověřovat finanční zdraví společnosti TRANSBETON, s. r. o.

4.4.1. Altmanův index finančního zdraví

Altmanův index je typickým indexem souhrnného hodnocení finančního zdraví. Vypočítá se: $Z = 0,717X_1 + 0,847X_2 + 3,107X_3 + 0,42X_4 + 0,998X_5$.

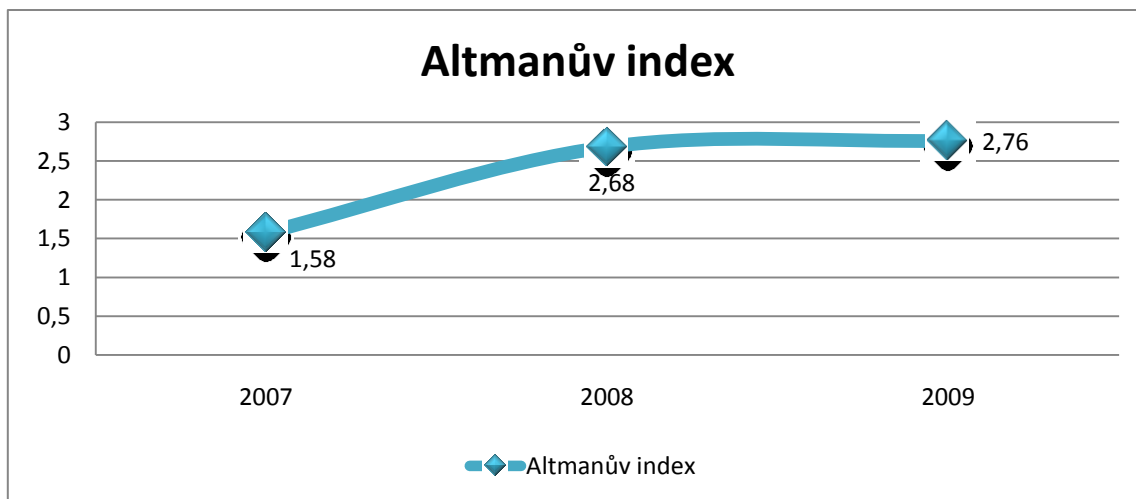
Vypočítané hodnoty se řadí to tří skupin, viz teoretická část. Společnost TRANSBETON, s. r. o. se ve všech zkoumaných letech pohybuje mezi hodnotami 1,58 až 2,76 (druhá skupina – šedá zóna). To znamená, že společnost nelze jednoznačně zařadit mezi úspěšné ba naopak neúspěšné společnosti. Spodní hranice hodnot v roce 2007 poukazovala na jisté finanční potíže. V roce 2008 a 2009 se hodnoty blížily spíše k horní hranici, k pásmu prosperity, ale i přes to může být budoucí vývoj komplikovaný a do jisté míry nejasný.

Altmanův index	2007	2008	2009
X1: Pracovní kapitál/Celková aktiva	- 0,0222	0,0136	0,114
X2: Zisk po zdanění/Celková aktiva	0,0296	0,114	0,073
X3: EBIT/Celková aktiva	0,162	0,551	0,337
X4: Vlastní kapitál/Cizí kapitál	0,143	0,214	0,406
X5: Tržby/Celková aktiva	1,263	1,789	1,805
Σ	1,58	2,68	2,76

Tabulka č. 15. Altmanův index v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Následující graf ukazuje vývoj Altmanova indexu společnosti TRANSBETON, s. r. o. v letech 2007, 2008 a 2009.

Graf č. 13. Vývoj Altmanova indexu v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Společnost TRANSBETON, s. r. o. by neměla zapomínat, že i přes rostoucí tendenci hodnot Altmanova indexu se stále nachází v šedé zóně.

4.4.2. Model IN – Index důvěryhodnosti

Model je zaměřen na vyhodnocení finančního zdraví ryze českých společností v českém prostředí. V teoretické části jsou uvedeny indexy IN95, IN99 a IN01.

V praktické části a následně v hodnocení se bude vycházet výhradně z indexu IN01, který představuje spojení indexů IN95 a IN99 viz teoretická část.

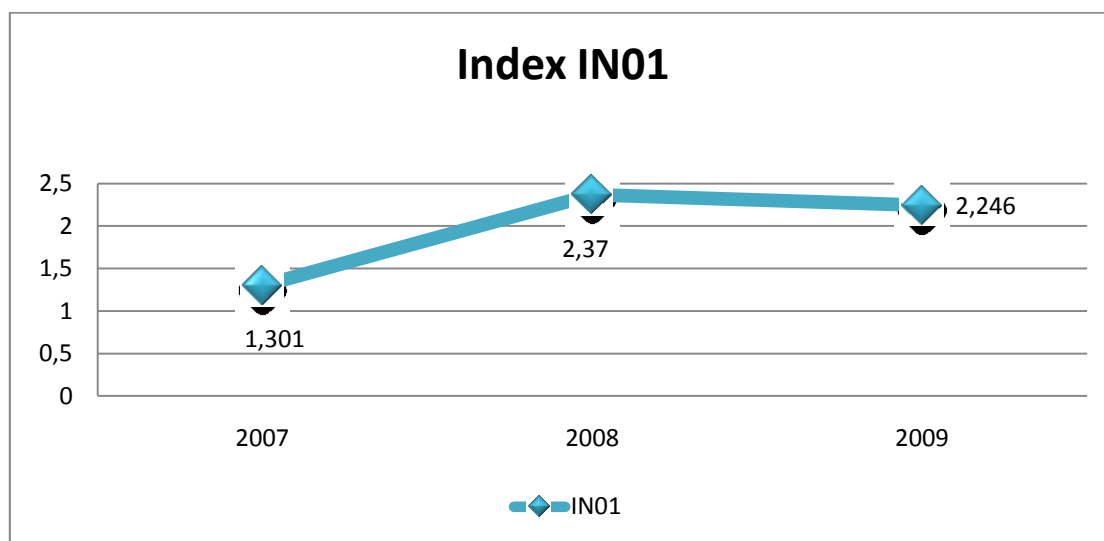
Index IN01	2007	2008	2009
$0,13 \cdot (\text{Celková aktiva/Cizí zdroje})$	0,175	0,196	0,256
$0,04 \cdot (\text{EBIT/Nákladové úroky})$	0,584	1,019	1,058
$3,92 \cdot (\text{EBIT/Celková aktiva})$	0,204	0,695	0,426
$0,21 \cdot (\text{Tržby/Celková aktiva})$	0,266	0,376	0,38
$0,09 \cdot [\text{Oběžná aktiva}/(\text{Krátkodobé závazky} + \text{Krátkodobé bankovní úvěry})]$	0,072	0,084	0,126
Σ	1.301	2,37	2,246

Tabulka č. 16. Index IN01 v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Z tabulky č. 16 lze vidět tendence dobře rozvíjející se společnosti. Rok 2007 je řazen mezi roky, kdy se společnost nacházela ještě v tzv. šedé zóně. Rok 2008 a 2009 byl velice

úspěšný a společnost TRANSBETON, s. r. o. se stala společností s vynikajícím finančním zdravím. Rostoucí tendenci indexu IN01 lze vidět v následujícím grafu č. 14.

Graf č. 14. Vývoj Indexu IN01 v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

4.4.3. Tafflerův model

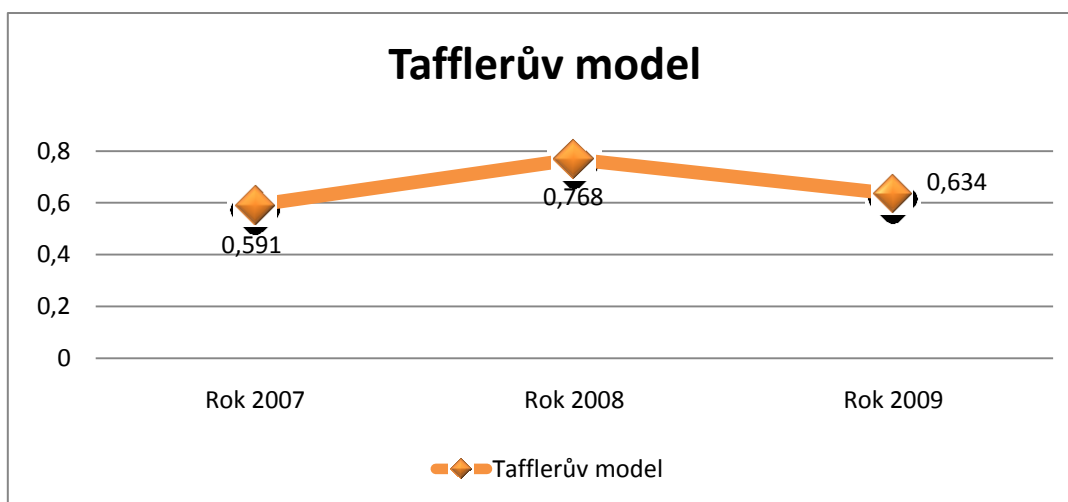
Další z bankrotních modelů, který sleduje riziko a možnost bankrotu. Tento model je publikován ve verzi základní a modifikované. Verze modifikovaná bude využita k výpočtu. Přičemž modifikovaný tvar se liší pouze poslední položkou.

Tafflerův model	2007	2008	2009
$0,53 \cdot (\text{EBT/Krátkodobé zdroje})$	0,020	0,087	0,086
$0,13 \cdot (\text{Oběžná aktiva/Cizí zdroje})$	0,062	0,076	0,096
$0,18 \cdot (\text{Krátkodobé zdroje/Cizí zdroje})$	0,307	0,318	0,163
$0,16 \cdot (\text{Tržby/Celková aktiva})$	0,202	0,287	0,289
Σ	0,591	0,768	0,634

Tabulka č. 17. Vývoj Tafflerova model v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Z výsledků uvedených v tabulce č. 17. vyplývá, že všechny hodnoty zkoumaných let se pohybují nad hranici 0,3, což znamená minimální riziko v podobě úpadku společnosti TRANSBETON, s. r. o. V roce 2008 se hodnota vyšplhala přes 0,7 především díky správnému rozhodnutí managementu společnosti o investování a optimální situaci na trhu. Následující graf č. 15. ukazuje vývoj hodnot v Tafflerově modelu v letech 2007, 2008 a 2009.

Graf č. 15. Vývoj Tafflerova modelu v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

4.4.4. Soustava bilančních analýz Rudolfa Douchy

Základem této analýzy je multifunkční využitelnost v jakémkoli podniku. Soustava bilančních analýz byla vytvořena v podmínkách České republiky. Hodnoty ukazatelů jsou vypočítány pomocí přepočtových koeficientů. Nižší hodnoty poukazují na špatnou situaci v podniku a vyšší na zlepšování podnikového systému. Bilanční analýza je rozdělena do tří úrovní, viz teoretická část. K interpretaci a vyhodnocení bude používána bilanční analýza I. a II.

Bilanční analýza úrovně I. umožňuje rychlé ohodnocení finančního zdraví. Obsahuje čtyři základní ukazatele a jeden souhrnný ukazatel (ukazatele stability S, likvidity L, aktivity A, rentability R a celkový ukazatel C).

Bilanční analýza úrovně II. obsahuje 17 poměrových ukazatelů, 4 dílčí a jeden celkový ukazatel. Na základě takto vypočtených hodnot může společnost ohodnotit své finanční zdraví.

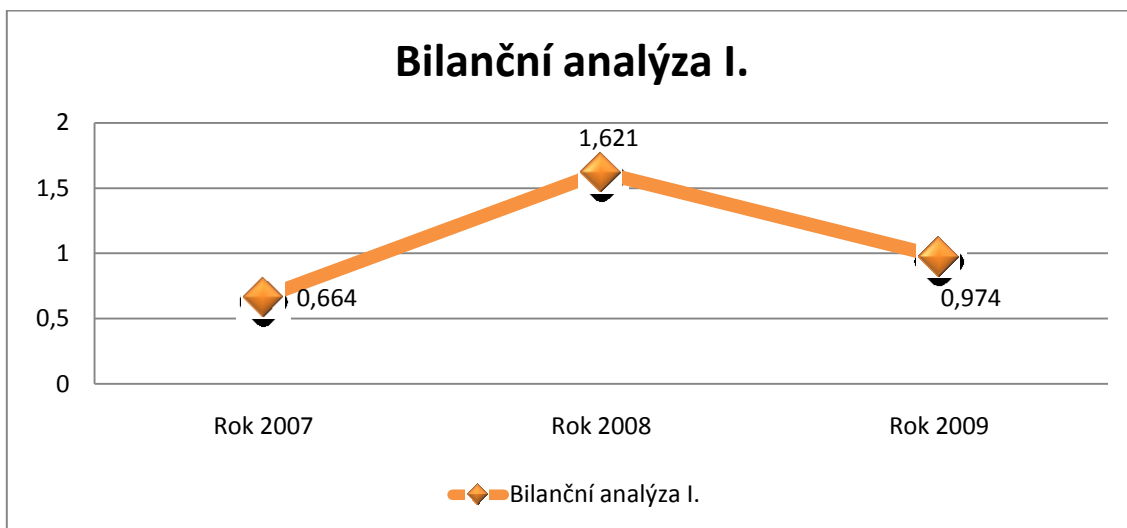
Bilanční analýza I.	2007	2008	2009
S: Ukazatel stability	0,398	0,559	0,791
L: Ukazatel likvidity	0,268	0,356	0,555
A: Ukazatel aktivity	0,632	0,899	0,904
R: Ukazatel rentability	1,094	3,201	1,397
C: Celkový ukazatel	0,664	1,621	0,974

Tabulka č. 18. Bilanční analýza I. v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Bilanční analýza I. společnosti TRANSBETON, s. r. o. poukazuje na rostoucí tendence, pokud pomineme extrémní hodnoty v roce 2008 díky investicím a příznivé situaci na trhu. V roce 2007 hodnoty zkoumané společnosti činily 0,66, tato hodnota balancuje na hranici finančně zdravé společnosti, a společnosti s možnými existenčními potížemi. V roce 2008 se hodnota více než zdvojnásobila a společnost se řadila mezi bonitní společnosti. V roce 2009 hodnota lehce poklesla, ale oborovým hodnotám finančně zdravé společnosti zcela vyhovuje.

V následujícím grafu č. 16 lze pozorovat vývoj bilanční analýzy I. v čase.

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.
Graf č. 16. Vývoj Bilanční analýzy I. v letech 2007 až 2009

Bilanční analýza II., je interpretována v tabulce č. 19. Výsledky Bilanční analýzy I. a Bilanční analýzy II. jsou odlišné. Výsledky Bilanční analýzy II. lze považovat za realističtější obraz společnosti a to především díky mnohem většímu počtu použitých poměrových ukazatelů. Podrobné výpočty Bilanční analýzy II. lze nalézt v příloze č. 3.

Bilanční analýza II.	2007	2008	2009
S: Ukazatel stability	1,634	1,676	1,8
L: Ukazatel likvidity	0,097	0,137	0,218
A: Ukazatel aktivity	0,882	1,034	0,911
R: Ukazatel rentability	1,016	2,82	1,539
C: Celkový ukazatel	0,801	1,586	1,09

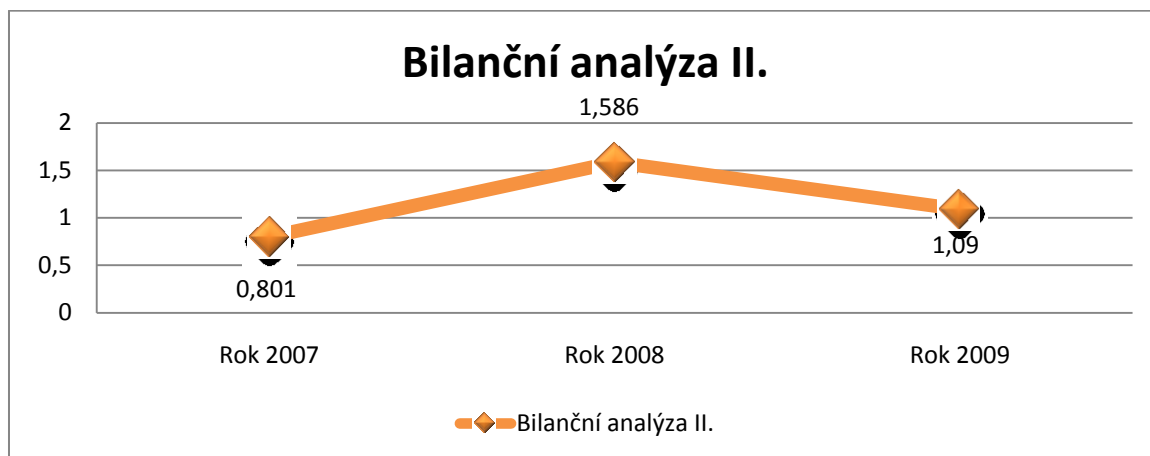
Tabulka č. 19. Bilanční analýza II. v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Z tabulky č. 19. lze pozorovat ještě expanzivnější růst hodnot, což zařazuje společnost TRANSBETON, s. r. o. ve všech zkoumaných letech mezi společnosti s velmi dobrým

finančním zdravím. Největší podíl na takto vypočítaných hodnotách mají hodnoty rentability a stability.

Následující graf zaznamenává vývoj Bilanční analýzy II. v letech 2007, 2008 a 2009.

Graf č. 17. Vývoj Bilanční analýzy II: v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

4.4.5. Kralicův Quicktest

Tato analýza obsahuje čtyři rovnice (R1, R2, R3, R4), přičemž první dvě hodnotí finanční stabilitu a další dvě výnosnost společnosti. Analýza disponuje poměrně dobrou vypovídací schopností. Hodnocení vypočítaných hodnot je určeno pomocí bodování výsledků. Základní bodovací tabulka je popsána a vysvětlena v teoretické části.

Kralicův Quicktest	2007	2008	2009
R1: Vlastní kapitál/Celková aktiva	0,255	0,338	0,49
R2: (Cizí zdroje – Peníze – Účty v bankách)/Provozní Cash flow	7,056	2,49	2,186
R3: EBIT/Celková aktiva	0,052	0,177	0,109
R4: Provozní cash flow/Výkony	0,078	0,135	0,115

Tabulka č. 20. Kralicův Quicktest v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Na základě bodovacího systému byly všem vypočítaným hodnotám z tabulky č. 20. přiřazeny body. Takto přiřazené body se za každé zkoumané období sečetly, a vyhodnotila se finanční stabilita a výnosnost společnosti TRANSBETON, s. r. o. Nakonec bylo vypočítáno hodnocení celkové situace, viz tabulka č. 21.

Kralicův Quicktest	2007	2008	2009
R1	3 body	4 body	4 body
R2	2 body	0 bodů	0 bodů
R3	1 bod	4 body	2 body
R4	2 body	4 body	4 body
Celkem	7 bodů	12 bodů	10 bodů
Hodnocení finanční stability: $(R1 + R2)/2$	$5/2 = 2,5$	$4/2 = 2$	$4/2 = 2$
Hodnocení výnosové situace: $(R3 + R4)/2$	$3/2 = 1,5$	$8/2 = 4$	$6/2 = 3$
Hodnocení celkové situace	$(2,5+1,5)/2=2$	$(2+4)/2= 3$	$(2+3)/2=2,5$

Tabulka č. 21. Bodování výsledků Kralicova Quicktestu v letech 2007 až 2009

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TRANSBETON, s. r. o.; vlastní zpracování.

Hodnoty všech zkoumaných let spadají do tzv.: šedé zóny, nejlépe si vede rok 2008, kdy všechny hodnoty, kromě hodnot ukazatele R2, dosáhly svého maxima. Jak již bylo mnohokrát zmíněno, velkou zásluhu na výjimečnost roku 2008 mají investice do výstavby, rekonstrukce DHM a příznivý vývoj situace na trhu.

5. Zhodnocení a doporučení

Tato kapitola se zabývá souhrnným hodnocením finanční situace společnosti TRANSBETON, s. r. o. v průběhu let 2007, 2008 a 2009.

Další část je zaměřena na návrhy a doporučení, díky kterým by zkoumaná společnost mohla dosahovat lepších výsledků.

5.1. Souhrnné hodnocení finanční situace podniku

V průběhu sledovaných let mají celková aktiva kolísavý průběh. Nejvýraznějším rokem byl rok 2008, kdy celková aktiva dosáhla hodnoty přes 95 mil. Kč. (tvořena převážně DHM). Klíčovou položkou se staly stavby, které se oproti roku předchozímu, zvýšily téměř o 12 mil. Kč. Společnost TRANSBETON, s. r. o. v tomto roce rozšířila své výrobní kapacity v podobě výstavby nové betonárny ve Znojmě.

Pasiva mají rovněž po celou sledovanou dobu nestabilní průběh. Hodnota pasiv v roce 2007 dosáhla necelých 76 mil. Kč, v roce 2008 dokonce přes 95 mil. Kč a v roce 2009 pokles na necelých 79,5 mil. Kč. Pokles hodnot u všech vypočítaných ukazatelů v roce 2009 je dán situací na trhu, kdy se ve stavebnictví začala prudce projevovat ekonomická krize. Vlastní kapitál jako jediný má rostoucí charakter. A to díky růstu nerozděleného zisku z minulých let a výsledku hospodaření za běžné účetní období.

Tržby společnosti TRANSBETON, s. r. o. jsou převážně tvořeny prodejem vlastních výrobků a služeb. Nejproduktivnějším rokem byl opět rok 2008, kdy se tržby vyšplhaly přes 169 mil. Kč. Tato hodnota úzce souvisí se situací na trhu, s rekonstrukcí betonárny v Brně a s výstavbou zcela nové betonárny ve Znojmě.

Je třeba upozornit na vysokou hodnotu položky krátkodobé závazky, která je z velké části tvořena závazky z obchodních vztahů. Hodnoty ukazatele doby splatnosti pohledávek se ve všech třech zkoumaných letech pohybují nad oborovým průměrem, což vypovídá o špatné platební morálce odběratelů. Společnost by se měla snažit tento problém eliminovat a takto získané finanční prostředky investovat do jiných efektivnějších forem aktiv. Doba splatnosti závazků také vykazuje vyšší hodnoty. Tímto způsobem se společnost TRANSBETON, s. r. o. snaží o co největší přiblížení hodnot doby splacení pohledávek a závazků. Obrat celkových aktiv zcela splňuje kritéria tohoto ukazatele.

Na základě vypočtených hodnot rentability celkových aktiv (ROA) v roce 2007 lze poukázat na ne příliš valnou a efektivní produkční sílu společnosti TRANSBETON, s. r. o.

Obdobně je tomu i v analýze vlastního kapitálu (ROE), kdy se hodnoty pohybují pod oborovými průměry, mimo rok 2008. Ve zbylých zkoumaných ukazatelích rentability společnost TRANSBETON, s. r. o., svými hodnotami zcela splňuje podmínky a může se považovat za dobře rentabilní společnost.

Celková zadluženost má ve zkoumaných letech klesající tendenci, což je dobré především pro věřitele, kteří preferují hodnoty nižší. Klesající hodnoty jsou zejména díky postupnému splácení úvěru. Samofinancování v závislosti na celkovém zadlužení má pochopitelně opačný charakter. Hodnoty ukazatele úrokového krytí se pohybují vysoko nad doporučenými hodnotami. To vše svědčí o vynikající schopnosti podniku platit úrokové platby ze zisku.

Okamžitá likvidita společnosti TRANSBETON, s. r. o. má rostoucí charakter, ale i přesto disponuje s dosti nízkými hodnotami. Pouze v roce 2009 se hodnoty vyšplhaly k dolní hranici doporučených hodnot. Tento fakt úzce souvisí s vysokými hodnotami krátkodobých závazků. Pohotová likvidita se ukázala jako zcela v pořádku s rostoucí tendencí. Naopak běžná likvidita nesplňuje podmínky ani v jednom ze zkoumaných období.

Altmanův index finančního zdraví poukazuje na flexibilní prudce se rozvíjející společnost. V roce 2007 hodnoty sotva dosahovaly k hranici šedé zóny, a o dva roky později hodnoty vzrostly téměř dvojnásobně. Lze jen odhadovat budoucí vývoj v závislosti na následcích dopadu ekonomické krize.

Obdobně je tomu i při hodnocení výsledků modelu IN01. Slabší výsledky roku 2007 zcela zastínily vynikající výsledky let 2008 a 2009. Společnost TRANSBETON, s. r. o. je bonitní společností s vynikající vnitřní strukturou.

Hodnoty posuzované společnosti v Tafflerovém modelu také splnily požadované hodnoty ve všech třech analyzovaných letech.

Vypočítané hodnoty v soustavě Bilančních analýz dle Rudolfa Douchy mají kolísavý charakter. V roce 2007 společnost TRANSBETON, s. r. o. dosahuje nejnižších hodnot v obou bilančních analýzách. V letech 2008 a 2009 hodnoty poukazují na minimální potíže s finančním zdravím podniku.

Kralickův Quicktest umožní posouzení finanční stability a hodnotí výnosovou situaci společnosti. Na základě vypočtených hodnot lze společnost zařadit do tzv. „šedé zóny“. Finančně nejstabilnější byl rok 2007, ale i přes to se hodnota tohoto ukazatele nevyšplhala nad hranici „šedé zóny“. Z hlediska výnosové situace si nejlépe vedl rok 2008 především díky optimální situaci na trhu a vloženým investicím do rekonstrukce a výstavby.

Společnost TRANSBETON, s. r. o. je prudce rozvíjející se podnik, u kterého nebyl shledán žádný závažný finanční problém, ba naopak je to bonitní společnost s dobrým finančním zdravím. Nejvýraznější byl rok 2008 díky optimální situaci na trhu a správnému rozhodnutí managementu o investicích. V roce 2009 se ve stavebnictví projevila ekonomická krize, ekonomické zdroje uvádějí pokles celkových hodnot až o 35%. To také vysvětluje nižší hodnoty v tomto roce. Lze jen odhadovat a spekulovat o budoucím vývoji v tomto odvětví. I přes to, má společnost TRANSBETON, s. r. o. vynikající předpoklady, že tuto náročnou situaci zvládne a nadále bude úspěšně pracovala ve svém oboru.

5.2. Návrhy a doporučení

Finanční analýza společnosti TRANSBETON, s. r. o. odhalila problém s likviditou a řízením pohledávek. Návrhy a doporučení se tedy budou zaměřovat především na tyto části. Obchodní strategie zkoumané společnosti umožňuje vytvoření dosti odlišných platebních podmínek pro jednotlivé odběratele. Odběratelům jsou nabízeny smlouvy a zákaznické výhody, které stanovují různou dobu splatnosti pohledávek. Stálým odběratelům, kteří splňují veškeré podmínky a platební disciplínu, společnost TRANSBETON, s. r. o. nabízí mimořádné bonusy. Tyto bonusy mohou být v podobě vyšších slev nebo delší doby splatnosti pohledávek. Je jasné, že tímto způsobem daná společnost jen velmi obtížně stanoví průměrnou dobu splatnosti pohledávek. Aby společnost dokázala pohledávky monitorovat a ovlivňovat po celou dobu jejich existence, je třeba disponovat s velmi dobrými znalostmi a informacemi o budoucím odběrateli. Prevence v tomto případě předchází zbytečným komplikacím a následné vymáhání může být nákladné a zdlouhavé.

Řízení pohledávek lze pomocí prevence, monitorování a vymáhání. Konkrétní návrhy: Součástí prevence by mělo být ověření bonity budoucích zákazníků, neboli sledovat solventnost svých odběratelů. A to vše pomocí Centrálního registru úvěrů a dlužníků, který je veřejně dostupný na internetu. Na internetu je také dostupný seznam společností nacházející se v insolvenčním řízení.

Společnost TRANSBETON, s. r. o. by také neměla zapomínat na aktualizaci a přehlednost vlastní evidence zákazníků. Aktualizovat pro případ možných potíží s doposud ukázněným odběratelem. V takovém případě společnost informaci získá z evidence a učiní opatření např.: platby předem, záloha především u nových odběratelů, úroky z prodlení apod.

Další možností zlepšení řízení pohledávek je monitorování v pravidelných intervalech, např.: jednou týdně, aby měla společnost představu o pohybu a splatnosti pohledávek. Poté také monitorovat pohledávky po lhůtě splatnosti. Aby společnost předešla případným potížím, ba dokonce hrozbě úpadku kvůli omezení finančních prostředků v závislosti na nesplacených pohledávkách. Takto strnulé pohledávky je možné vymáhat posíláním upomínek, v krajním případě vymáhání pomocí agentury. Upomínky by měly být zasílány v jasném chronologickém pořadí, první např.: hned 14 dní po nesplacení pohledávky. Třetí upomínka by měla být poslední se zdůrazněním na finanční sankci, mnohdy už formulována právním zástupcem společnosti. Na základě § 524 zákona č. 40/1964 Sb. má prodávající právo postoupit pohledávku vůči kupujícímu, jak vyplývá z uzavřené smlouvy. Tato skutečnost může proběhnout bez souhlasu kupujícího a nastat bez zbytečného odkladu. Cena agentury, která takto vymáhá danou pohledávku, se pohybuje okolo 10 až 20% z celkové vymáhané částky.

Jak již bylo zmíněno, dalším zásadním problémem společnosti TRANSBETON, s. r. o. je likvidita. Z finanční analýzy vyplynuly nevyhovující hodnoty u okamžité a běžné likvidity. Likvidita je jednou z podmínek solventního podniku, a proto je eliminace tohoto problému více než žádoucí. Zvýšení základního kapitálu by mohlo přispět ke zlepšení hodnot těchto ukazatelů. Po splacení všech dosavadních peněžních vkladů může daná společnost zvýšit ZK peněžními prostředky. Druhou možností je zvýšení ZK pomocí nepeněžních prostředků, kdy není podmínkou splacení dosavadních peněžních vkladů.

Dále by se společnost TRANSBETON, s. r. o. měla zaměřit na získávání kontraktů a zakázek. I přes nežádoucí vlivy ekonomické krize, se management společnosti musí pokoušet o získávání zajímavých investičních příležitostí. Finální rozhodnutí je vždy na majiteli společnosti, který musí zvážit, prozkoumat možné příležitosti a na základě toho rozhodnout. Například rozhodnout, zda expanze na zahraniční trh bude tou správnou volbou.

6. Závěr

Finanční analýza může být pro společnost klíčová. Umožní podniku včas dozvědět se o případných finančních potížích. Posuzovaná společnost TRANSBETON, s. r. o. takovému problému nečelí. Je to menší podnik s ryze českou kapitálovou účastí, který podniká v oblasti betonových směsí podle nejnovějších postupů v daném oboru.

V této diplomové práci byly popsány teoretické základy, které byly čerpány z literatury. Byl vysvětlen pojem finanční analýza, podrobně popsány metody finanční analýzy, zdroje finanční analýzy, uživatele finanční analýzy apod.

Praktická část se odvíjela od části teoretické, horizontální a vertikální analýza zhodnotila vývoj aktiva, pasiv a tržeb. Ze všech třech sledovaných let (2007, 2008 a 2009) vyplývá nejúspěšnější rok 2008. Společnost TRANSBETON, s. r. o. díky kvalitnímu vedení dokázala včas a správně využít situace, rok 2008 má v každé zkoumané oblasti nejoptimálnější výsledky, a to díky rozsáhlé rekonstrukci betonárny v Brně, výstavbě nové betonárny ve Znojmě a příznivému vývoji situace na trhu. O tom svědčí fakt, že v roce 2008 tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb dosahovaly přes 169 mil. Kč.

Použití analýzy poměrových ukazatelů poukázalo na drobné nedostatky a problémy společnosti TRANSBETON, s. r. o. s likviditou a nesplacenými pohledávkami. V části shrnutí je na tento problém poukázáno a v části návrhy je tento problém rozebrán a vypracován návrh na zlepšení situace. Ve zbylých oblastech poměrových ukazatelů posuzovaná společnost zcela vyhovuje stanoveným kritériím.

Analýza finančního zdraví v podobě Altmanova indexu ukázala tendence prudce se rozvíjející společnosti, ve všech analyzovaných letech daná společnost zcela splnila hodnotové podmínky zdravého podniku. IN index prokazuje také stabilní a kladné výsledky v letech 2007, 2008 a 2009. Tafflerův model, Bilanční analýza a Kralický Quicktest ukázal společnost TRANSBETON, s. r. o. jako naprosto finančně zdravý flexibilní podnik.

Na závěr lze jen dodat, že společnost TRANSBETON, s. r. o. je prudce rozvíjející se podnik ve svém oboru, o tomto efektu svědčí téměř 80% vypočtených ukazatelů. V roce 2008 byly zvýšené hodnoty důsledkem velice správných rozhodnutí managementu o investicích do rekonstrukce a výstavby a příznivým vývojem situace na trhu. I pokud bychom pominuli extrémně dobré hospodářské výsledky roku 2008, můžeme vidět pozitivní trend v postupném rozvoji společnosti a vytváření stále vyšší přidané hodnoty každý další rok.

Seznam použité literatury

- 1) KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažérské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9
- 2) GRUNVALD, R.; HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. 182 s. ISBN 978-80-245-1108-5
- 3) RŮČKVÁ, P. *Finanční analýza*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2
- 4) SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.
- 5) BREALEY, R. A. a MYERS, S. C. *Teorie a praxe firemních financí*. 4. vyd. Praha: EAST Publishing, s.r.o. 1999. 971 s. ISBN 80-85605-24-4.
- 6) VALACH, J. a kol. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 1997. 247 s. ISBN 80-901991-6-X.
- 7) BLAHA, S. Z., JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 3. vyd. Praha: Management Press. 2006. s. 194 ISBN 80-7261-145-3.
- 8) MRKVIČKA, K. *Finanční analýza*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2006. 228 s. ISBN 80-7357-219-2

Další zdroje:

- 9) TRNABETON [online]. 2011 [cit. 9. 4. 2011]. Dostupné z: <<http://www.transbeton.com/>>.
- 10) Justice [online]. 2011 [cit. 9. 4. 2011]. Dostupné z: <<http://www.justice.cz/or/>>.
- 11) Obchodní zákoník a související předpisy (1. 2. 2007)

Seznam zkratk

VH – výsledek hospodaření

ČPK – čistý pracovní kapitál

ČPP – čisté pohotovité prostředky

Apod. – a podobně

EPS – čistý zisk na akcii

DHM – dlouhodobý hmotný majetek

VZZ – výkaz zisků a ztráty

ZK – Základní kapitál

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1. Rozvaha	13
Tabulka č. 2. Bodování výsledků Kralickova Quicktestu	38
Tabulka č. 3. Tamariho bodová stupnice	Chyba! Záložka není definována.
Tabulka č. 4. Základní údaje společnosti TRANSBETON, s. r. o.	40
Tabulka č. 5. Předmět podnikání společnosti TRANSBETON, s. r. o.	40
Tabulka č. 6. Horizontální analýza aktiv v letech 2007 až 2009	46
Tabulka č. 7. Horizontální analýza pasiv v letech 2007 až 2009	47
Tabulka č. 8. Vertikální analýza aktiv v letech 2007 až 2009	49
Tabulka č. 9. Vertikální analýza pasiv v letech 2007 až 2009	52
Tabulka č. 10. Vývoj hodnot ČPK v letech 2007 až 2009	54
Tabulka č. 11. Analýza tržeb v letech 2007 až 2009	55
Tabulka č. 12. Analýza rentability v letech 2007 až 2009	56
Tabulka č. 13. Ukazatele aktivity v letech 2007 až 2009	57
Tabulka č. 14. Ukazatele zadluženosti v letech 2007 až 2009	59
Tabulka č. 15. Ukazatel likvidity v letech 2007 až 2009	61
Tabulka č. 16. Altmanův index v letech 2007 až 2009	62

Seznam grafů:

Graf č. 1. Porovnání třech položek pasiv v průběhu let 2007 až 2009.....	48
Graf č. 2. Struktura aktiv v letech 2007 až 2009	50
Graf č. 3. Struktura DHM v letech 2007 až 2009.....	51
Graf č. 4. Struktura cizích zdrojů v letech 2007 až 2009	53
Graf č. 5. Vývoj ČPK a jeho složek v letech 2007 až 2009	54
Graf č. 6. Podíl jednoho druhu tržeb na celkových tržbách v letech 2007 až 2009	55
Graf č. 7. Ukazatele rentability v letech 2007 až 2009	57
Graf č. 8. Vývoj celkových a stálých aktiv v letech 2007 až 2009	58
Graf č. 9. Doba splatnosti pohledávek a závazků v letech 2007 až 2009	59
Graf č. 10. Vývoj celkové zadluženosti a samofinancování v letech 2007 až 2009	60
Graf č. 11. Ukazatel úrokového krytí a doba splacení dluhů v letech 2007 až 2009	60
Graf č. 12. Ukazatele likvidity v letech 2007 až 2009	61
Graf č. 13. Vývoj Altmanova indexu v letech 2007 až 2009	63

Seznam obrázků:

Obrázek č. 1. Elementární metody	17
Obrázek č. 2. Du Pont rozklad	29
Obrázek č. 3. Betonárna Přerov	42
Obrázek č. 4. Betonárna Brno	43
Obrázek č. 5. Betonárna Hustopeče	43
Obrázek č. 6. Betonárna Mikulov	43
Obrázek č. 7. Betonárna Znojmo	44
Obrázek č. 8. Betonárna Skalice nad Svitavou	44

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29. 4. 2011

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:
Havlíčkova 205, Branka u Opavy, 747 41

Přílohy

Příloha č. 1: Ukazatele stability, ukazatel likvidity.

Příloha č. 2: Ukazatel aktivity, ukazatel rentability

Příloha č. 3: Vypočtené hodnoty Bilanční analýzy II.

Příloha č. 4: Výroční zpráva společnosti TRANSBETON, s. r. o. pro rok 2007

Příloha č. 5: Výroční zpráva společnosti TRANSBETON, s. r. o. pro rok 2008

Příloha č. 6: Výroční zpráva společnosti TRANSBETON, s. r. o. pro rok 2009